

**Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας
Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Ελεγκτικής
Τ.Ε.Ι Καλαμάτας**

**Η πολυδιάσπαση των φορέων Κύριας & Επικουρικής
Ασφάλισης, νομοθετική βάση Επικουρικής Ασφάλισης,
σκοπιμότητα ύπαρξης, ανισότητα μεταχείρισης μεταξύ
ασφαλισμένων, δικαιούχοι, παροχές, κόστος**

Επόπτης Καθηγητής : Γιαννακέας Νικόλαος

Επιμέλεια Εργασίας : Μαγούλακη Κατερίνα

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΜΑΙΟΣ 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦ. ΠΡΩΤΟ: Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα	
1.1 Η έννοια της κοινωνικής ασφάλισης	8
1.2 Πεδίο ασφάλισης	8
1.3 Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα	9
ΚΕΦ. ΔΕΥΤΕΡΟ: Φορείς κοινωνικής ασφάλισης	
2.1 Φορείς κοινωνικής ασφάλισης.....	14
2.1.1 Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ).....	16
2.1.2 Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ).....	23
2.1.3 Ταμείο Ασφάλισης Επαγγελματιών & Βιοτεχνών Ελλάδας (ΤΕΒΕ).....	27
2.1.4 Ταμείο Ασφάλισης Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ).....	29
2.1.5 Ταμείο Ασφάλισης Εμπόρων (ΤΑΕ)	30
2.1.6 Ταμείο Ασφάλισης Αυτοκινητιστών (ΤΣΑ)	31
2.1.7 Ταμείο Ασφάλισης Ξενοδοχοϋπαλλήλων (ΤΑΞΥ)	32
2.1.8 Ταμείο Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΔΥ).....	34
ΚΕΦ. ΤΡΙΤΟ : Έννοια & Ιστορική αναδρομή του θεσμού Επικουρικής Ασφάλισης	
3.1 Έννοια επικουρικής ασφάλισης.....	39
3.2 Ιστορική αναδρομή του θεσμού.....	40
ΚΕΦ. ΤΕΤΑΡΤΟ: Ταμεία επικουρικής ασφάλισης	
4.1 Τα ταμεία	44
4.2 Ταμεία & Κλάδοι επικουρικής ασφάλισης μισθωτών	50
ΚΕΦ. ΠΕΜΠΤΟ: Νομοθετικές ρυθμίσεις	
5.1 Οι συνταγματικοί κανόνες της επικουρικής ασφάλισης.....	66
5.2 Οι νέες θεσμικές παρεμβάσεις	67
5.3 Οι αρχές της επικουρικής ασφάλισης	70
5.4 Βασικές νομικές ρυθμίσεις	72
ΚΕΦ. ΕΚΤΟ: Παροχές & προϋποθέσεις επικουρικής ασφάλισης	
6.1 Ανισότητες μεταξύ των ασφαλισμένων.....	75
6.2 Παροχές	76
6.2.1 εφάπαξ.....	76
6.2.2 συντάξεις.....	87
ΚΕΦ. ΕΒΔΟΜΟ : Εισφορές επικουρικής ασφάλισης	
7.1 Η χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης	88
7.2 Η χρηματοδότηση της επικουρικής ασφάλισης.....	90
7.2.1 Εισφορές εργαζομένων & εργοδοτών.....	91

ΚΕΦ. ΟΓΔΩΘ : Υπολογισμός επικουρικής σύνταξης	
8.1 Ποσό επικουρικής σύνταξης για μισθωτούς.....	93
8.2 Ποσό επικουρικής σύνταξης για δημοσίους υπαλλήλους	94
ΚΕΦ. ΕΝΑΤΟ : Προβλήματα επικουρικής σύνταξης	
9.1 Γενικά προβλήματα.....	97
9.2 Επιμέρους προβλήματα.....	98
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	103
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	104
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	105

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Κοινωνική Ασφάλιση εξελίσσεται καθημερινά υπό την επιρροή των συνεχώς μεταβαλλόμενων οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών συνθηκών. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι αναθεωρούνται με την πάροδο του χρόνου οι βασικές οργανώσεις και λειτουργίες του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, παρά το γεγονός ότι η φιλοσοφία δόμησης του δεν μένει διαχρονικά ανόθευτη ή αναλλοίωτη. Ωστόσο οι επιμέρους παράμετροι, η έκταση κάλυψης, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχών, οι μέθοδοι χρηματοδότησης, η οργάνωση και η διοίκηση σταδιακά μεταβάλλονται, υπό το πρίσμα των νέων αντιλήψεων, τοποθετήσεων και αναγκών της εποχής.

Στην Ελλάδα η κοινωνική ασφάλιση αναπτύχθηκε με πολύ βραδείς ρυθμούς σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες, χωρίς να υπάρχουν μελλοντικά σχέδια και κυρίως λύσεις για την αντιμετώπιση των αναγκών και των προβλημάτων που εμφανίζονται στα ταμεία. Τα προβλήματα αφορούσαν ελλείμματα, ανισότητες, χαμηλό επίπεδο παροχών, την πολυδιάσπαση των ταμείων και κυρίως τον κρατικό έλεγχο.

Σημαντικά βήματα γίνονται για την αναδιάρθρωση του συστήματος προκειμένου να εξασφαλιστούν οικονομικοί πόροι. Όμως η σημερινή κρίση που δημιουργείται στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα περιορίζουν την εξέλιξη.

Οι εξελίξεις αυτές έχουν φυσικά κινήσει το ενδιαφέρον των πολιτικών και κοινωνικών φορέων, οι εκτιμήσεις των οποίων διαφέρουν μόνο ως προς τη φύση και το μέγεθος των προβλημάτων. Διατηρώντας τα κρατικά ταμεία κύριας ασφάλισης .

Το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης που λειτουργεί στην Ελλάδα περιλαμβάνει την κύρια ασφάλιση και την επικουρική ασφάλιση. Και οι δύο αυτές μορφές τελούν υπό την μέριμνα του Κράτους.

Μικρή βελτίωση στο χώρο της κοινωνικής ασφάλισης προσπαθεί να δώσει η επικουρική ασφάλιση εξασφαλίζοντας ένα καλύτερο επίπεδο στο κλάδο των συντάξεων από αυτό της κύριας ασφάλισης και βιοτικού επιπέδου.

Στην Ελλάδα ο θεσμός της επικουρικής ασφάλισης θεσπίστηκε κατά τα τέλη της δεκαετίας του τριάντα και στις αρχές του εξήντα εισάγεται με την ίδρυση του πρώτου ταμείου. Στα χρόνια που ακολούθησαν η ίδρυση επικουρικών ταμείων γίνεται με γρήγορους ρυθμούς, με αποτέλεσμα την δημιουργία πολλών ομοειδών ταμείων.

Η επικουρική ασφάλιση αρχίζει να διαμορφώνεται καλύτερα στα τέλη της δεκαετίας του εβδομήντα. Όμως το 1982 πριν ολοκληρωθεί η διαμόρφωση της επικουρικής ασφάλισης, παρουσιάζει την πρώτη κρίση. Η κρίση αυτή οφείλετο στο σημαντικό έλλειμμα που διαπιστώθηκε στον κυριότερο φορέα κύριας ασφάλισης, το ΙΚΑ .

Ο θεσμός της επικουρικής ασφάλισης κατάφερε να διογκωθεί και σήμερα έχει εξελιχθεί σε μεγάλη οικονομική και κοινωνική σημασία καλύβοντας τους ασφαλισμένους με πρόσθετες παροχές πέραν από αυτές που χορηγεί ο φορέας κύριας ασφάλισης.

Η κοινωνική ασφάλιση στηρίζεται κυρίως σε οικονομικούς παράγοντες. Με δεδομένη την έκταση των χρηματοδοτικών προβλημάτων, την αβεβαιότητα που περιβάλλει την πορεία των οικονομικών εξελίξεων και τις δυσοίωνες δημογραφικές προοπτικές, το πρόβλημα που ανακύπτει είναι πως θα εξασφαλιστεί μεσοπρόθεσμα η οικονομική βιωσιμότητα του θεσμού και κατεπέκταση και της επικουρικής ασφάλισης. Η αποκατάσταση της οικονομικής ισορροπίας προϋποθέτει βέβαιη ακριβή διάγνωση των προβλημάτων.

Απαραίτητη κρίνεται η συμβολή της επικουρικής ασφάλισης στο χώρο της ασφάλισης, για το λόγο αυτό πρέπει να γίνει γρήγορη ανάπτυξη του θεσμού με προσεκτικές, μελετημένες κινήσεις που θα επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Με σκοπό την περαιτέρω ανάλυση του θεσμού της επικουρικής ασφάλισης στην Ελλάδα στην εργασία μου που αποτελείται από εννιά κεφάλαια που είναι τα εξής :

Στο πρώτο κεφάλαιο αναλύω την κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύω τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης. Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύω την έννοια και την ιστορική αναδρομή του θεσμού. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύω ποία είναι τα ταμεία επικουρικής ασφάλισης. Στο πέμπτο αναλύω τις νομοθετικές ρυθμίσεις που υπέστη ο θεσμός. Στο έκτο κεφάλαιο αναλύω τις παροχές και τις προϋποθέσεις για επικουρική ασφάλιση. Στο έβδομο κεφάλαιο αναλύω τις εισφορές. Στο όγδοο κεφάλαιο αναλύω τον υπολογισμό της επικουρικής σύνταξης και στο ένατο κεφάλαιο αναλύω τα προβλήματα που προκύπτουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1.1 Η έννοια της ασφάλισης

Η ασφάλιση καθορίζεται σαν μια κοινωνία από κινδύνων που αποτελείται από άτομα τα οποία υπόκεινται σε όμοιους κινδύνους, σαν μια κοινωνία κινδύνων με νομικές αξιώσεις για κάλυψη ανάγκης κατόπιν καταβολής εισφοράς ή ασφάλιστρου.

Συνδεδειγμένο στοιχείο είναι ο ασφαλιστικός φορέας, με τον οποίο τα πρόσωπα που απαρτίζουν την ένωση δημιουργούν ένα πλήθος ασφαλιστικών σχέσεων. Αυτές οι ασφαλιστικές σχέσεις είναι η σπονδυλική στήλη της ασφάλισης και μπορούν να βασίζονται είτε στη σύμβαση, οπότε μιλάμε για ιδιωτική ασφάλιση είτε στο νόμο οπότε μιλάμε για κοινωνική ασφάλιση.

1.2 Πεδία ασφάλισης

Η ασφάλιση μπορεί να διακριθεί σε Ιδιωτική και Κοινωνική.

Η Ιδιωτική Ασφάλιση διακρίνεται σε:

- Ασφάλιση Ζωής και Υγείας
- Ασφάλιση Περιούσιας και Ευθύνης

Σε στενή έννοια είναι αυτή που ασκείται από ασφαλιστικές ιδιωτικές ή δημοσιές επιχειρήσεις και η λειτουργία τους ρυθμίζεται από τον εμπορικό νόμο. Επίσης είναι μια ελεύθερη σύμβαση που υποχρεώνει την ασφαλιστική επιχείρηση να αποκαταστήσει τη ζημία του ασφαλισμένου σε περίπτωση που επέλθει ο κίνδυνος και κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις. Για να μπορεί ο ασφαλισμένος να έχει ασφαλιστική κάλυψη πρέπει να πληρώνει το ανάλογο χρηματικό ποσό που ονομάζεται ασφάλιστρο¹.

Η Κοινωνική Ασφάλιση

¹ Μιλτιάδης Νεκτάριος <<εισαγωγή στην Ιδιωτική Ασφάλιση>> 1998 Γ' έκδοση σελ 20

Η έννοια της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα αντιστοιχεί στον κύριο στόχο του εθνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας, ο οποίος εξυπηρετείται μέσω τριών συστημάτων :

- Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης για την προστασία των εργαζομένων
- Το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας για την φροντίδα των ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση ανάγκης
- Το εθνικό σύστημα υγείας για κάλυψη όλων των ατόμων που διαμένουν στην Ελληνική επικράτεια.

Από διοικητική άποψη, το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης συντονίζεται και εποπτεύεται κατά κύριο λόγο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ενώ τα συστήματα υγείας και πρόνοιας συντονίζονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

1.3 Η κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα

Η κοινωνική ασφάλιση ως θεσμός αποτελεί τον πρόδρομο της δημιουργίας του κράτους – πρόνοιας. Ειδικότερα, η έννοια της πρόνοιας και της ευθύνης της κοινωνίας μέσω του κράτους, απέναντι στα άτομα – πολίτες της, προϋπάρχει της γέννησης του κράτους –πρόνοιας. Ακριβώς αυτή η συγκεκριμένη αντίληψη μπορεί να θεωρηθεί ως ο πρόδρομος της σύστασης του κράτους – πρόνοιας. Συγκεκριμένα στις αρχές του αιώνα, παρατηρείται η ανάπτυξη αυτής της αντίληψης, η οποία οδήγησε στη δημιουργία του κράτους πρόνοιας. Οι κοινωνικές ασφαλίσεις γεννήθηκαν στην Γερμανία και η πατρότητα αποδίδεται στον καγκελάριο BISMARCK ο οποίος το 1881 με διάγγελμα του έδινε μία σύγχρονη αντίληψη για το κράτος. Βέβαια η κύρια ανάπτυξη του κράτους – πρόνοιας συντελείται στην περίοδο αμέσως μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Στην Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (10.12.1948) ορίστηκε ότι κάθε μέλος της κοινωνίας έχει το δικαίωμα για

κοινωνική ασφάλεια² και επίσης ότι δικαιούται ασφάλεια για τις περιπτώσεις ανεργίας, ασθένειας, αναπηρίας, χηρείας και γηρατειών³.

Σε ότι αφορά την Ελλάδα, η κοινωνική ασφάλισή αρχίζει να διαμορφώνεται από το 1836 με την ίδρυση αλληλοβοηθητικών ταμείων. Επισημαίνεται όμως ότι η ανάπτυξη της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα καθυστέρησε σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Ιδιαίτερα σημειώνεται ότι δεν κάλυπτε μέχρι πρότινος το σύνολο των εργαζομένων. Η καθυστέρηση αυτή διαπιστώνεται, όπως αναλυτικά αποδεικνύεται, από το γεγονός ότι οι μεγαλύτερες σε αριθμό αλλά και συμμετοχή στην οικονομική ανάπτυξη ομάδες εργαζομένων, όπως εργάτες, βιοτέχνες, αγρότες ήταν οι τελευταίοι που εντάχθηκαν στο θεσμό της κοινωνικής ασφάλισης. Τόσο η καθυστέρηση της ανάπτυξης, σε όλους τους κλάδους ασφάλισης, όσο και ο συγκεκριμένος τρόπος ανάπτυξης του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, (πολυδιάσπαση ταμείων, αποδυνάμωση των κεφαλαιοποιητικών στοιχείων του κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος, απουσία προγραμματισμένης συγκρότησης συστήματος κοινωνικής ασφάλισης) καθώς και η παρουσία μεγάλου αριθμού ανασφάλιστων, οφειλόταν κατά κύριο λόγο στις συγκεκριμένες συνθήκες συσσώρευσης του κεφαλαίου στην Ελλάδα. Έτσι ενώ σε όλες τις χώρες της Δυτικής Ευρώπης ιδιαίτερα μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, αναπτύσσεται το κράτος – πρόνοιας και η κοινωνική ασφάλιση του πληθυσμού, στην Ελλάδα την ίδια περίοδο, οι συνθήκες και οι προϋποθέσεις της αναπτυξιακής διαδικασίας δεν επέτρεψε τη δημιουργία κράτους – πρόνοιας και της γενικευμένης επέκτασης του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης.

Ιστορικά στην Ελλάδα μετά την κατά κλάδους ίδρυση των αλληλοβοηθητικών ταμείων το 1836 ακολουθεί το 1852 η ίδρυση ταμείων ασφάλισης για τους αξιωματικούς του Στρατού και για τους αξιωματικούς του πολεμικού ναυτικού το 1856. Το 1861 δημιουργείται το Μετοχικό Ταμείο Δημοσίων Υπαλλήλων και το Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ). Ιδρύθηκαν επίσης ασφαλιστικοί φορείς για τις χήρες και τα ορφανά των αξιωματικών του στρατού το 1853 του πολεμικού ναυτικού το 1856 και των μεταλλευτικών το 1882 καλύπτοντας τους κινδύνους γήρατος, επαγγελματικών ατυχημάτων,

² άρθρο 22

³ άρθρο 25

ασθένειας, ανικανότητας και θανάτου. Το 1907 δημιουργείται το Ταμείο Συντάξεως Σιδηροδρομικών. Από το 1928 μέχρι 1937 παρατηρείται η ίδρυση ταμείων ασφάλισης. Ειδικότερα ιδρύθηκαν:

Το 1928 το ΤΣΑΥ

Το 1929 το ταμείο των Νομικών και των Εφημεριδοπωλών

Το 1930 το TAKE

Το 1931 το ταμείο Εκτελωνιστών και το ταμείο Τυπογράφων

Το 1932 το ΤΣΑ

Το 1934 το ΤΣΜΕΔΕ και το ταμείο Εργατών Τύπου και το ΤΕΒΕ

Το 1935 το ταμείο των χρηματιστών

Το 1937 το ΙΚΑ

Ακολουθεί η ίδρυση του ΤΑΕ το 1940 και καθιερώνεται η ασφάλιση ανεργίας το 1945 και η παροχή Οικογενειακών Επιδομάτων το 1958. Το 1961 ιδρύεται ο ΟΓΑ και το 1982 επεκτείνεται το ΙΚΑ σε όλη την Ελλάδα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι στην πρώτη περίοδο ανάπτυξης του καπιταλισμού στην Ελλάδα, το Κράτος με μερικές μόνο εξαιρέσεις δεν παρεμβαίνει άμεσα στην επίλυση των προβλημάτων που σχετίζονται με την κατάσταση των μισθωτών. Το επίπεδο των κοινωνικών δαπανών είναι αρκετά περιορισμένο και έτσι η αντιμετώπιση των εργατικών ζητημάτων έχει χαρακτήρα είτε ατομικό, είτε αλληλοβοηθητικό. Ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης εμφανίζεται αρχικά με την μορφή της παροχής πρόνοιας στα επιζώντα μέλη των οικογενειών των εργαζομένων, σταδιακά άρχισε να λαμβάνει τη μορφή της κάλυψης δηλαδή κατά των κινδύνων του γήρατος, της αναπηρίας και του θανάτου. Ένα χαρακτηριστικό αυτής της πρώτης περιόδου είναι ότι ο νόμος περί μεταλλείων ⁴ προβλέπει την ίδρυση ασφαλιστικού ταμείου για τους εργάτες των μεταλλείων. Η εφαρμογή του άρχισε το 1882 και η ασφάλιση των εργατών μεταλλείων άρχισε ουσιαστικά το 1901.

Μελετώντας τη χρονολογική σειρά ίδρυσης των ταμείων ασφάλισης διαπιστώνεται ότι ο θεσμός δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες των εργαζομένων που είχαν τη ανάγκη κοινωνικής προστασίας, αλλά χρησιμοποιήθηκε από την κρατική εξουσία ως μηχανισμός ενσωμάτωσης

⁴ άρθρο 31 του 1861

ορισμένων κοινωνικών ομάδων που η απασχόληση τους συνδεόταν με πλευρές διαχείρισης της κρατικής εξουσίας όπως οι Δημόσιοι υπάλληλοι.

Η εγκατάσταση το 1922 των προσφύγων στην Ελλάδα από την Μικρά Ασία δημιούργησε επιπρόσθετα προβλήματα στην αγορά εργασίας. Με το Νομό 2868/1922 θεσπίζεται η αρχή της υποχρεωτικής ασφάλισης των μισθωτών κατά κλάδους ή επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα με αυτό τον νομό ιδρύθηκαν τα ταμεία ασφάλισης των καπνεργατών, των τυπογράφων και των λιμενεργατών. Επίσης ψηφίστηκε ο Νόμος 5733/1932 ο οποίος πριν εφαρμοστεί αντικαταστήθηκε από τον Νόμο 6296/1934 περί ιδρύσεως του ιδρύματος κοινωνικών ασφαλίσεων που άρχισε να ισχύει οριστικά από 19/12/1937 μόνο στην Αθήνα, Πειραιά και Θεσσαλονίκη. Στα τέλη του 1938 ο νόμος επεκτείνεται και στις άλλες πόλεις της χώρας με ραγδαίες εξελίξεις. Οι εξελίξεις αυτές αποτελούν απόδειξη ότι επέκταση του συστήματος των κοινωνικών ασφαλίσεων στα διαφορετικά διαμερίσματα της χώρας συντελούν με πολύ βραδείς ρυθμούς και καθυστερήσεις. Αποτέλεσμα όλων αυτών των καθυστερήσεων είναι να μην έχουν γενικευτεί οι κοινωνικές ασφαλίσεις σε αυτή την περίοδο. Συγκεκριμένα το 1934 από τους 2.300.000 εργαζόμενους ήταν ασφαλισμένοι μόνο οι 208.911 δηλαδή το 9%. Παράλληλα στην περίοδο της δεκαετίας του 30 δημιουργήθηκαν οι πρώτοι φορείς επικουρικής ασφάλισης.⁵

⁵ Ινστιτούτο Οικονομικών & Βιομηχανικών ερευνών Γεωργ.Αθ. Προβοπούλου κοινωνική ασφάλιση Αθήνα 1987

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΦΟΡΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

2.1 Φορείς κοινωνικής ασφάλισης

Οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης είναι τιράντα πέντε όπως εμφανίζονται παρακάτω.

ΙΚΑ	ΙΔΡΥΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΟΓΑ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΤΕΒΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ Τ- ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΣΑΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΣΜΕΔΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ & ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΤΣΠΕΑΘ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΑΘΗΝΩΝ –ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΑΙΣΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ & ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΥΠΟΥ
ΤΑΤΠΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΤΥΠΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΣΕΥΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΠΩΛΩΝ & ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΑΠΟΤΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΑΠΑ-ΕΘΝΙΚΗ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ "Η ΕΘΝΙΚΗ"
ΤΣΠΤΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΟΑΠ ΔΕΗ	ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Δ.Ε.Η
ΤΑΝΠΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ & ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΤΣΠ-ΗΣΑΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΗΣΑΠ
ΤΕΑΥΕΚ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΤΕΑΔΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΤΕΑΑΠΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ & ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΕΑΥΕΤ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΕΑΥΦΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΤΕΑΧ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΧΗΜΙΚΩΝ
ΤΑΥΑΠ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ ΠΟΛΕΩΝ
ΤΑΥΠΣ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΡΩΓΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
ΤΕΑΠΟΚΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΤΑΠΑΕΛ	ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑ ΛΙΜΑΝΙΑ
ΤΑΞΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΞΕΝΟΔΟΧΟΫΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΤΥΔΚΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΤΑΠ-ΕΤΕ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΑΑΠΤΠΓΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΡΑΠΕΖΩΝ, ΠΙΣΤΕΩΣ, ΓΕΝΙΚΗΣ& ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΕΞΠΡΕΣ
ΤΠΕΔΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΕΡΓΟΛΗΠΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΤΠΔΥ	ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΤΣΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΩΝ
ΤΑΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΜΠΟΡΩΝ
ΤΑΠΕΤΕ	ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Αναλυτικότερα θα αναφερθούμε στους φορείς που καλύπτουν το μεγαλύτερο ποσοστό Κοινωνικής Ασφάλισης όπως το ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΤΣΜΕΔΕ, ΤΕΒΕ ,ΤΑΕ, ΤΣΑ, ΤΑΞΥ και ΤΔΥ

2.1.1 Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)

Το ίδρυμα κοινωνικών ασφαλίσεων αποτελεί το μεγαλύτερο φορέα κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας λόγω του μεγάλου αριθμού των άμεσα ασφαλισμένων για σύνταξη και συνταξιούχων. Ιδρύθηκε το 1934 με βάση το Νόμο 6298/34 ο οποίος άρχισε να ισχύει οριστικά από το 1937.

Η εξέλιξη του ΙΚΑ χαρακτηρίζεται από τέσσερις φάσεις⁶:

Η πρώτη φάση καλύπτει την περίοδο 1937 – 1950. η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μικρού αριθμού ασφαλισμένων και χαμηλού επιπέδου παροχών

Η δεύτερη φάση καλύπτει την περίοδο 1951 -1959 και χαρακτηρίζεται από την ισχύ νέου νομικού πλαισίου του νόμου 1846/51. τα κύρια χαρακτηριστικά της νέας κατάστασης που διαμορφώνεται στον ασφαλιστικό

⁶ Ινστιτούτο Οικονομικών & Βιομηχανικών ερευνών Γεωργ.Αθαν.Προβοπούλου κοινωνική ασφάλιση Αθήνα 1987, σελ21

χώρο είναι η ποσοτική και ποιοτική διεύρυνση των παροχών, κυρίως στο κλάδο ασθένειας σε είδος και η καθιέρωση των κατώτατων ορίων συντάξεων.

Η τρίτη φάση καλύπτει την περίοδο 1960 – 1977. Κατά την περίοδο αυτή παρατηρείται η επέκταση της κοινωνικής ασφάλισης σε νέες γεωγραφικές περιοχές και σε νέες οικονομικές δραστηριότητες.

Η τέταρτη φάση καλύπτει την περίοδο μετά το 1978. χαρακτηρίζεται από την αισθητή βελτίωση των παροχών και από την εισαγωγή μεθόδου προσδιορισμού του συντάξιμου μισθού .

Το ΙΚΑ λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου και υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στην ασφάλιση του ΙΚΑ που είναι υποχρεωτική και όχι προαιρετική υπάγονται:

- Οι εργαζόμενοι που παρέχουν εξαρτημένη εργασία ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εργοδότη και εφόσον για την εργασία τους αυτή δεν υπάγονται στην ασφάλιση άλλου φορέα κύριας ασφάλισης.
- Οι εργαζόμενοι που παρέχουν εξαρτημένη εργασία στο εξωτερικό για λογαριασμό εργοδότη που εδρεύει στην Ελλάδα
- Τα μέλη οικογένειας
- Οι αλλοδαποί

Εκτός από το Νόμο 6298/34 σημαντικός θεωρείται και ο Αναγκαστικός Νόμος 1846/51 ο οποίος ρυθμίζει σημαντικά θέματα του ΙΚΑ. Σύμφωνα με τον Α.Ν 1846/51 καθορίζονται οι κλάδοι ασφάλισης τους οποίους καλύπτει το ΙΚΑ.

- κλάδος παροχών ασθένειας και μητρότητας σε είδος
- κλάδος παροχών ασθένειας και μητρότητας σε χρήμα
- κλάδος εργατικών ατυχημάτων
- κλάδος συντάξεων

οι κλάδοι αυτοί αναφέρονται σε ιατροφαρμακευτικοί, νοσοκομειακοί περίθαλψη, επιδόματα επαγγελματικής ασθένειας, εργατικά ατυχήματα, κηδείες, συντάξεις λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου.

Εισφορές

Το ΙΚΑ είναι κοινωνικός ασφαλιστικός οργανισμός που εισπράττει εισφορές για να δίνει παροχές στους ασφαλισμένους.

Στις ασφαλιστικές εισφορές συμμετέχουν ο εργαζόμενος και ο εργοδότης.

Έτσι έχουμε την εργατική και την εργοδοτική εισφορά.

Τα ποσοστά των εισφορών και των συνεισπραττόμενων οργανισμών που αφορούν την πλειοψηφία των εργαζομένων κατά το έτος 2003 εμφανίζονται στον παρακάτω πίνακα.

ΦΟΡΕΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΑ			ΙΣΧΥΟΥ ΑΠΟ
		ΑΣΦ.	ΕΡΓ.	ΣΥΝ.	
ΙΚΑ	ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΣΕ ΕΙΔΟΣ	1,85	3,70	5,55	1/1/1970
		0,3	0,6	0,9	1/1/1993
	ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΣΕ ΧΡΗΜΑ	2,15	4,3	6,45	
		0,4	0,8	1,2	1/1/1970
	ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ	5,75	11,5	17,25	1/7/1991
		0,92	1,83	2,75	1/1/1993
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΒΑΡΕΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΤΕΑΜ	6,67	13,33	20	
		0	1	1	1/8/1961
	ΒΑΡΕΑ - ΤΕΑΜ	2,2	1,4	3,6	1/3/1976
		3	3	6	1/2/1983
		(3)+1,25	(3)+0,75	(6)+2=8	1/1/1993
Ο.Α.Ε.Δ	ΑΝΕΡΓΙΑ	1	2	3	25/8/1954
		0,33	0,67	1	1/1/1993
	1,33	2,67	4		
	ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ	0	1	1	1/6/1952
	Δ ΛΟΕΜ	1	1	2	1/11/1958
	ΛΠΑΕα Α.Ε	0	0,15	0,15	1/3/1990
	ΛΑΕΚ > (ΛΕΠΕΕ)	0	0,2	0,2	1/1/1988
	> ΕΛ.ΠΕ.ΚΕ	0	0,25	0,25	1/1/1994
	> ΕΚΛΑ	0,1	0,26	0,36	1/1/1994
		0,1	0,71	0,81	
Ο.Ε.Κ	ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ	1	0,75	1,75	1/1/1988
Ο.Ε.Ε	ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΕΣΤΙΑΣ	0,25	0,25	0,5	1/1/1978
		0,05	0,05	0,1	29/4/2002
		0,05	0,05	0,1	1/1/2003
		0,35	0,35	0,7	

Η ασφάλιση για τους κλάδους Ανεργίας, Στράτευσης και Οικογενειακών επιδομάτων υπάγονται στον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ). Η είσπραξη των εισφορών για τους κλάδους όπως και των εισφορών υπέρ του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ), Οργανισμού Εργατικής Εστίας (ΟΕΕ) και Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (TEAM) έχουν ανατεθεί από το κράτος στο ΙΚΑ.

Το ΙΚΑ έχει κατατάξει τους Μισθούς και τα ημερομίσθια σε 28 ασφαλιστικές κλάσεις ανάλογα με το ύψος τους. Οι ανώτερες εισφορές του ΙΚΑ υπολογίζονται κατ' ανωτέρω όριο επί της ανώτερης ασφαλιστικής κλίμακας που είναι η 28^η. Αν κάποιος ασφαλισμένος αμείβεται με μισθό ή με ημερομίσθιο που ξεπερνά το ποσό της 28^{ης} κλάσης τότε οι εισφορές περιορίζονται στο ποσό που αντιστοιχεί στην 28^η κλάση. Από της 01/01/2001 έχει εφαρμοστεί στην 28^η κλάση να αντιστοιχεί ημερομίσθιο 73,00 € ή 1821,00 € (73,00X25). Το ΙΚΑ υπολογίζει κατ' ανώτατο όριο 25 ημέρες εργασίας άρα η ασφάλιση για κάθε μήνα ήτοι 25X12 μήνες=300 ημέρες το έτος.

Οι εργοδότες που μπορεί να είναι νομικά πρόσωπα έχουν κάποιες υποχρεώσεις έναντι του ΙΚΑ. Μια από τις υποχρεώσεις τους είναι η υποβολή της Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (Α.Π.Δ). Η υποβολή της δήλωσης στο ΙΚΑ γίνεται μέσα στον επόμενο μήνα από τον οποίο πραγματοποιήθηκαν οι αμοιβές και σε ημερομηνία που καθορίζεται σύμφωνα με τον αριθμό μητρώου του εργοδότη.

Εργοδότες που υποβάλλουν την Α.Π.Δ. εκπρόθεσμα ή με ανακριβή στοιχεία ή δεν την υποβάλλουν καθόλου υπόκεινται σε κυρώσεις και επιβάλλονται πρόστιμα τα οποία κυμαίνονται κατά περίπτωση από 30% έως 50% επί των εισφορών.

Πέραν του ανωτέρω προστίμου και ανάλογα με τον χρόνο καθυστέρησης καταβολής των εισφορών επιβάλλονται πρόσθετα τέλη τα οποία υπολογίζονται ως εξής:

- α) Για τον πρώτο μήνα καθυστέρησης 3% επί των εισφορών.**
- β) Για κάθε επόμενο μήνα 1,5%**
- γ) Μέγιστη πρόσθετη επιβάρυνση 120%**

Οι βασικές εισφορές που εμφανίζονται στον ανωτέρω πίνακα διαφοροποιούνται ανάλογα με τον κλάδο ασφάλισης ως εξής:

- Ειδική Εισφορά Επαγγελματικού Κινδύνου.

Η ειδική αυτή εισφορά που προβλέπεται από το άρθρο 3 του Ν. 4104/60 και το άρθρο 4 του Ν. 2084/92 αφορά συγκεκριμένους κλάδους επιχειρήσεων, υπολογίζεται σε ποσοστό 1% και επιβαρύνει εξ' ολοκλήρου μόνο τους εργοδότες.

- Ειδική εισφορά Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελμάτων.

Η κατηγορία αυτή επιβαρύνει μόνο τις επιχειρήσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως βαριές και ανθυγιεινές. Οι εργαζόμενοι σ' αυτές μπορούν να βγουν σε σύνταξη πέντε χρόνια νωρίτερα από τους άλλους που εργάζονται υπό κανονικές συνθήκες εργασίας.

Τα ποσοστά που αναγράφονται στον ανωτέρω πίνακα εφαρμόζονται επί των Μικτών ή Ακαθαρίστων αποδοχών των εργαζομένων.

Συντάξεις

Όπως προαναφέρθηκε το ΙΚΑ καλύπτει τέσσερις κλάδους. Ένας από τους οποίους θα εξετάσουμε είναι ο κλάδος συντάξεων. Για να λάβει ο ασφαλισμένος από το ΙΚΑ την σύνταξη γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου θα πρέπει να πληρεί τις προϋποθέσεις οι οποίες διαφοροποιούνται μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Σύνταξη γήρατος

Προϋποθέσεις:

Ημέρες ασφάλισης	Ηλικία ανδρών	Ηλικία γυναικών
4.500	65	60
10.000	62	57

- Να μην λαμβάνεται σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από τα Δημόσιο ή ΝΠΔΔ ή άλλον ασφαλιστικό Οργανισμό κύριας ασφάλισης (πλην ΟΓΑ).

Σύνταξη αναπηρίας

Προϋποθέσεις:

- Οι ασφαλισμένοι Θα πρέπει να κριθούν από τις Υγειονομικές Επιτροπές του Ιδρύματος, ανάπηροι με συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας (50% και άνω).
- Οι ασφαλισμένοι δεν πρέπει να λαμβάνουν σύνταξη γήρατος ή αναπηρίας από Το Δημόσιο ή ΝΠΔΔ ή από άλλο ασφαλιστικό Οργανισμό κύριας
- ασφάλισης (πλην ΟΓΑ).
- Να έχουν πραγματοποιήσει στην ασφάλιση του ΙΚΑ:

Α) Για σύνταξη αναπηρίας από κοινή νόσο:

- 4500 Η.Ε. ή 10.000 Η.Ε. που πραγματοποιήθηκαν οποτεδήποτε ή
- 300 Η.Ε. Και να μην έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους. Οι ημέρες αυτές αυξάνονται προοδευτικά σε 4200, με προσθήκη 120 Η.Ε. για κάθε έτος μετά τη συμπλήρωση του 21ου. Από τις ημέρες αυτές, οι 300 πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί τα 5 τελευταία έτη πριν από εκείνο στο οποίο επήλθε η αναπηρία ή
- 1500 Η.Ε., από τις οποίες 600 τουλάχιστον Θα πρέπει να έχουν
- πραγματοποιηθεί τα 5 τελευταία έτη πριν από εκείνο στο οποίο επήλθε η αναπηρία.

Β) Για σύνταξη αναπηρίας από εργατικό ατύχημα

Αρκεί μία ημέρα εργασίας στην ασφάλιση Του ΚΑ.

Γ) Για σύνταξη αναπηρίας από ατύχημα εκτός εργασίας:

Το 1/2 των ημερών εργασίας που απαιτούνται για τη χορήγηση σύνταξης αναπηρίας από κοινή νόσο.

Σύνταξη θανάτου

Προϋποθέσεις:

Σε περίπτωση Θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου του ΙΚΑ δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου τα μέλη της οικογένειάς του (δικαιοδόχα μέλη):

α) Ο επιζών σύζυγος (άνδρας - γυναίκα).

β) Τα παιδιά του (νόμιμα, νομιμοποιηθέντα, αναγνωρισθέντα και υιοθετηθέντα), εάν είναι άγαμα, δεν συνταξιοδοτούνται και δεν έχουν συμπληρώσει Το 18^ο έτος της ηλικίας τους ή μετά την ενηλικίωση τους και μέχρι τη συμπλήρωση του 24ου έτους, εφόσον σπουδάζουν σε ανώτερη ή ανώτατη σχολή του εσωτερικού ή του εξωτερικού, αναγνωρισμένη από το κράτος, δεν εργάζονται ούτε συνταξιοδοτούνται από δική τους εργασία από οποιοδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή από το Δημόσιο ή είναι ορφανά και από τους δύο γονείς ή η συντήρησή τους βάρυνε τον θανόντα γονέα που είχε εγκαταλειφθεί από τον άλλο γονέα. Τα παιδιά που είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία και η ανικανότητά τους εμφανίστηκε πριν από το 18^ο έτος της ηλικίας δικαιούνται σύνταξη λόγω θανάτου ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας για όσο διάστημα διαρκεί η ανικανότητα.

γ) Οι εγγονοί και οι προγονοί, ορφανοί από γονείς, εφόσον η συντήρησή τους βάρυνε τον θανόντα.

δ) Οι γονείς (φυσικοί ή Θεοί), εφόσον η Κύρια συντήρησή τους βάρυνε τον θανόντα.

ε) Εάν ο θανών ασφαλισμένος, ασφαλίστηκε για πρώτη φορά μετά την 1/1/93, δικαιοδόχα μέλη είναι μόνο ο επιζών σύζυγος (άνδρας - γυναίκα) και τα τέκνα.

Στα παραπάνω μέλη της οικογενείας του θανόντα ασφαλισμένου χορηγείται σύνταξη λόγω θανάτου εφόσον ο θανών είχε πραγματοποιήσει

1) 4500 Η.Ε. ή

2) 300 Η.Ε. Και δεν είχε συμπληρώσει Το 21ο έτος της ηλικίας του. Οι ημέρες αυτές αυξάνονται ανά 120 κατά μέσο όρο για κάθε έτος ηλικίας μετά τη συμπλήρωση Του 21ου και μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των 4200 Η.Ε. Από τις ημέρες αυτές, οι 300 πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί τα 5 τελευταία έτη πριν από εκείνο στο οποίο επήλθε ο θάνατος του ασφαλισμένου ή

3) 1500 Η.Ε., από τις οποίες οι 300 πρέπει να έχουν πραγματοποιηθεί τα 5 τελευταία έτη πριν από εκείνα στο οποία επήλθε ο θάνατος του ασφαλισμένου.

Θα πρέπει να αναφερθεί πως οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης από το ΙΚΑ διαχωρίζονται σε πολλές κατηγορίες.⁷

2.1.2 Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ)

Ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων αποτελεί τον εθνικό φορέα κοινωνικής ασφάλισης του αγροτικού πληθυσμού της χώρας. Κατέχει την πρώτη θέση μεταξύ των ασφαλιστικών οργανισμών της χώρας, τόσο ως προς τον αριθμό των άμεσα ασφαλισμένων όσο ως προς τον αριθμό των συνταξιούχων

Ο ΟΓΑ ιδρύθηκε το έτος 1961 με βάση το Νόμο 4169/61 και εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στην ασφάλιση του ΟΓΑ υπάγονται:

⁷ βλέπε παράρτημα σελ. 1

- Οι αγρότες που απασχολούνται προσωπικά, συστηματικά και κατά κύριο βιοποριστικό επάγγελμα στην αγροτική οικονομία
- Οι αλιείς που δεν υπάγονται στην ασφάλιση αλλού φορέα
- Οι επαγγελματίες και βιοτέχνες που ασκούν το επάγγελμα τους σε χωρία ή οικισμούς με πληθυσμό μέχρι 2000 κατοίκους και εφόσον δεν έχουν ασφαλισθεί στο ΤΕΒΕ ή στο ΤΑΕ
- Οι Έλληνες μονάχοι και μοναχές που απασχολούνται με την γεωργία
- Οι αλλοδαποί που απασχολούνται στην αγροτική οικονομία εφόσον έχουν τις προϋποθέσεις για νόμιμη διανομή και εργασία

Το 1997 γίνεται η μεγάλη αλλαγή για τον ΟΓΑ όπου βάση του Νόμου 2458/97 μετατρέπεται σε ταμείο κύριας ασφάλισης. Η λειτουργία του άρχισε στις 01-01-1998. Με το νέο αυτό θεσμό ενισχύονται και βελτιώνονται οι παλαιές παροχές, καθιερώνονται και νέες σημαντικές παροχές.

Οι παροχές του ΟΓΑ αφορούν συντάξεις λόγω γήρατος αναπηρίας, θανάτου και ανασφάλιστων Υπερήλικων. Επίσης παρέχει ιατροφαρμακευτική, νοσοκομειακή περίθαλψη.

Συντάξεις

Από το έτος 1998 μέχρι το 2026 έχει καθιερωθεί οι συνταξιούχοι από τον ΟΓΑ να λαμβάνουν σύνταξη η οποία θα αποτελείται από το άθροισμα των κατωτέρω τριών συνταξιοδοτικών παροχών

- Κύρια σύνταξη
- Πρόσθετη σύνταξη
- Βασική σύνταξη

Σύνταξη γήρατος

Προϋποθέσεις:

- Ηλικία 65 ετών
- Ασφάλιση στον Κλάδο και καταβολή εισφορών για 15 τουλάχιστον έτη.

Προβλέπεται μεταβατική περίοδος μέχρι το 2003 κατά την οποία απαιτούνται 5 έτη ασφάλισης και καταβολής εισφορών, ενώ από το 2004 ο χρόνος ασφάλισης αυξάνεται κατά ένα έτος και μέχρι τη συμπλήρωση 15.

Το ποσό της σύνταξης αυτής είναι ανάλογο των ετών ασφάλισης και του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας που έχει επιλέξει ο ασφαλισμένος.

Το ποσό της σύνταξης αυτής μπορεί να προσ αυξηθεί αν ο συνταξιούχος καταστεί τυφλός.

Σύνταξη Αναπηρίας.

Προϋποθέσεις:

- Ανικανότητα για εργασία σε ποσοστά 67% τουλάχιστον
- 5 έτη ασφάλισης και καταβολής εισφορών (Το 2 μέσα στην 5/τία πριν την επέλευση της αναπηρίας ή 15 συνολικά έτη ασφάλισης).

Αν πρόκειται για ανικανότητα από εργατικό ατύχημα μπορεί να χορηγηθεί σύνταξη ανεξαρτήτως χρόνου ασφάλισης ενώ αν πρόκειται για ατύχημα εκτός εργασίας απαιτείται ο μισός χρόνος ασφάλισης που απαιτείται για συνταξιοδότηση από κοινή νόσο.

Το ποσό της σύνταξης αναπηρίας, υπολογίζεται όπως και το ποσό της σύνταξης γήρατος. Πάντως δεν μπορεί να είναι κατώτερο του ποσού που αντιστοιχεί σε 15 έτη ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία, ενώ αν πρόκειται για αναπηρία από εργατικό ατύχημα δεν μπορεί να είναι κατώτερο από αυτό που αντιστοιχεί σε 20 έτη ασφάλισης στην 1^η επίσης κατηγορία. Προσαύξηση στο ποσό της σύνταξης του μπορεί να λάβει ο συνταξιούχος αν καταστεί απόλυτα ανάπηρος.

Σύνταξη θανάτου

Προϋποθέσεις:

Για να πάρει ο επιζών των συζύγων και τα ορφανά παιδιά σύνταξη θα πρέπει:

- Ο θανών να ήταν συνταξιούχος του Κλάδου ή να έχει τις χρονικές προϋποθέσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση από τον Κλάδο σύνταξης αναπηρίας από κοινή νόσο ατύχημα.
- Ο επιζών σύζυγος να μη συνταξιοδοτείται από οποιοδήποτε πηγή, συμπεριλαμβανομένου και του ΟΓΑ
- Ο επιζών σύζυγος να μην ασχολείται με άλλη εργασία πλην της εργασίας για την οποία υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ.
- Τα ορφανά παιδιά να είναι νόμιμα, άγαμα και ηλικίας μέχρι 18 ετών ή 24 εφόσον πρόκειται για φοιτητές ή να είναι ανίκανα για κάθε εργασία.

Το ποσό της σύνταξης λόγω θανάτου ορίζεται για τον επιζώντα σύζυγο σε ποσοστό 50% και για κάθε παιδί σε ποσοστό 25% του ποσού της σύνταξης που ελάμβανε ή δικαιούταν να λάβει ο θανών ασφαλισμένος δεν μπορεί όμως να υπερβαίνει συνολική το 100% της σύνταξης του θανόντος.

Εισφορές

Η ιδιότητα του ασφαλισμένου αποδεικνύεται από την εγγραφή στα μητρώα. Η εγγραφή στα μητρώα του κλάδου κύριας ασφάλισης του ΟΓΑ γίνεται με τη συμπλήρωση στον ανταποκριτή στον τόπο κατοικίας του ασφαλισμένου το ειδικό Δελτίο Απογραφής Ασφαλισμένου.

Ο ασφαλισμένος έχει την δυνατότητα να επιλέξει μεταξύ επτά ασφαλιστικών κατηγοριών όπως εμφανίζονται παρακάτω επί των ποσών των οποίων υπολογίζονται οι εισφορές για σύνταξη και ασθένεια. Επίσης δικαιούνται να ζητήσει οποτεδήποτε την αλλαγή ασφαλιστικής κατηγορίας η

οποία ισχύει από την πρώτη του επόμενου έτους από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Ασφαλιστική Κατηγορία	Ποσό σε ΕΥΡΩ	Μηνιαία εισφορά σε ΕΥΡΩ			Σύνολο εισφορών σε ΕΥΡΩ		
		Για συντ.	Για ασθεν.	Για Λ.Α.Ε	Μηνιαία	Εξαμηνιαία	Ετήσια
1η	352,15	24,65	5,28	1,76	31,69	190,14	380,28
2η	436,51	30,56	6,55	1,76	38,87	233,22	466,44
3η	525,27	36,77	7,88	1,76	46,41	278,46	556,92
4η	648,16	45,37	9,72	1,76	56,85	341,1	682,2
5η	771,05	53,97	11,57	2,64	68,18	409,08	818,16
6η	893,07	62,51	13,4	2,64	78,55	471,3	942,6
7η	1.014,18	70,99	15,21	2,64	88,84	533,04	1.066,08

Η καταβολή των εισφορών ζητείται κάθε εξάμηνο. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για σύνταξη ανέρχεται σε ποσοστό 7% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας που βρίσκεται ο ασφαλισμένος και το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για παροχές ασθένειας ανέρχεται σε ποσοστό 1,5% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας που είναι ο ασφαλισμένος. Η εισφορά για ασθένεια είναι υποχρεωτική για όλους τους ασφαλισμένους.

Για την καταβολή της εισφοράς ο ΟΓΑ στέλνει σε κάθε ασφαλισμένο μέσα στο επόμενο εξάμηνο ειδοποίηση. Η απόδειξη εξοφλείται σε οποιοδήποτε Ταχυδρομικό Γραφείο ή αγροτικό διανομέα και δεν επιτρέπεται μερική εξόφληση του πόσου.

2.1.3 Ταμείο Ασφάλισης Επαγγελματιών & Βιοτεχνών Ελλάδας (ΤΕΒΕ)

Το ταμείο ιδρύθηκε το 1934 με βάση το Νόμο 6364/34 και εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στην ασφάλιση του ΤΕΒΕ υπάγονται όλοι οι επαγγελματίες και βιοτέχνες που ασκούν το επάγγελμά τους σε πόλεις, κωμοπόλεις και χώρια με πληθυσμό άνω των 2.000 κατοίκων. Με την πάροδο των χρόνων το ΤΕΒΕ

επεκτάθηκε και κατάφερε να καλύψει κωμοπόλεις και χωριά με πληθυσμό άνω των 1.000 κατοίκων αλλά μόνο στους νομούς Θεσσαλονίκης, Αττικής, Αχαΐας, Κορινθίας και Βοιωτίας. Επίσης καλύπτει χωριά κάτω των 1.000 κατοίκων σε περιοχές της χώρας που εμφανίζουν τουριστική – οικονομική ανάπτυξη.

Οι κλάδοι ασφαλίσεις τους οποίους καλύπτει το ΤΕΒΕ είναι:

- Ο κλάδος Σύνταξης
- Ο κλάδος Ασθενείας

Συντάξεις:

Στο ΤΕΒΕ υπάρχουν τρία είδη συντάξεων λόγω αναπηρίας, γήρατος και θανάτου. Για να λάβει σύνταξη γήρατος ο ασφαλισμένος από το ΤΕΒΕ πρέπει να πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις οι οποίες είναι οι έξης:

Να είναι 60 ετών και να έχει 35 έτη ασφάλισης

Να είναι 65 ετών και να έχουν τουλάχιστον 15 έτη ασφάλισης

Οι τυφλοί και παραπληγικοί να έχουν 15 έτη ασφάλισης ανεξάρτητος ηλικίας

Εισφορές

Με την εγγραφή του στο ταμείο ο νέος επαγγελματίας βιοτέχνης καταβάλλει το δικαίωμα εγγραφής και την εισφορά για των πρώτο μήνα. Στην συνέχεια παραλαμβάνει από το ΤΕΒΕ το Ατομικό Βιβλιάριο εισφορών στο οποίο κολλιούνται τα ένσημα του. Όλοι οι νεοασφαλισμένοι κατατάσσονται απευθείας στην Ε΄ ασφαλιστική κατηγορία.

Στο ΤΕΒΕ οι ασφαλισμένοι κατατάσσονται σε κατηγορίες στις υποχρεωτικές και στις προαιρετικές όπως εμφανίζονται στο παρακάτω πίνακα⁸.

Ασφαλιστικές εισφορές έτος 2004

Α/Α	ΚΛΑΔΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΘΕΝΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ			
1	82,14	44,88	127,02
2	101,01	55,19	157,20

⁸ http://www.geka.gr/asfalistiko_main.htm. (7/3/2005)

3	171,07	65,44	236,51
4	197,77	75,65	273,42
5	223,33	85,42	308,75

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ

6	242,96	92,93	335,89
7	261,95	100,19	362,14
8	280,93	107,46	388,39
9	299,91	114,72	414,63
10	318,90	121,98	440,88
11	337,88	129,24	467,12
12	356,86	136,50	439,36
13	375,85	143,76	519,61
14	394,83	151,02	545,85

Οι ασφαλιστικές εισφορές πρέπει να καταβάλλονται στο ΤΕΒΕ μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα εκείνου που αναφέρονται. Οι εισφορές που δεν καταβάλλονται έγκαιρα επιβαρύνονται με πρόσθετα τέλη καθυστέρησης.

2.1.4 Ταμείο Συντάξεων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΤΣΜΕΔΕ)

Είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου(Ν.Π.Δ.Δ) εποπτευόμενο από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Αποτελεί το φορέα κυρίας και επικουρικής ασφάλισης.

Το ΤΣΜΕΔΕ ιδρύθηκε το έτος 1934 με βασικό Νόμο 2326/40 <<Περί Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών & Εργοληπτών Δημοσίων Έργων >> που τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Νόμο 915/79.

Τα πρόσωπα που ασφαλιζονται στο ταμείο είναι :

- Τα μέλη του τεχνικού επιμελητηρίου Ελλάδος και οι εργολήπτες Δημοσίων Έργων⁹
- Οι έμμισθοι υπομηχανικοί
- Οι ελεύθεροι απασχολούμενοι υπομηχανικοί των σχολών του Ν.Δ3971/59 που τελούσαν υπό την εποπτεία του Ε.Μ.Π

Στο ΤΣΜΕΔΕ υπάρχει ο κλάδος υγείας και πρόνοιας που παρέχει ιατροφαρμακευτική, νοσοκομειακή και οδοντιατρική περίθαλψη καθώς επίσης κύρια και επικουρική σύνταξη, εφάπαξ και επιδόματα στους ασφαλιζόμενους και στα μέλη τις οικογενείας τους εφόσον δεν έχουν περίθαλψη από άλλο φορέα.

Εισφορές

Οι ασφαλιστικές εισφορές πληρώνονται εμπρόθεσμα πάντοτε στη Εθνική Τράπεζα Ελλάδος ή στα Ε.Λ.Τ.Α ή μέσω της πιστωτικής κάρτας (visa) για τους ελεύθερους επαγγελματίες και μόνο στην Εθνική Τράπεζα Ελλάδος για τους μισθωτούς.

Σε περίπτωση καθυστέρησης πέρα των προθεσμιών οι εισφορές των ελεύθερων επαγγελματιών και των μισθωτών πληρώνονται με τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία εξόφλησης. Επιπλέον επιβαρύνονται με πρόσθετο τέλος που ανέρχεται σε 5% για το πρώτο μήνα καθυστέρησης και στη συνέχεια 2% για κάθε επόμενο μήνα.

2.1.5 Ταμείο Ασφάλισης Εμπόρων (ΤΑΕ)

Το ταμείο Ασφάλισης Εμπόρων ιδρύθηκε το 1936 και το έτος 1937 συγκροτήθηκε το πρώτο Διοικητικό του Συμβούλιο, το οποίο ασχολήθηκε με την απογραφή των εμπόρων και τη σύνταξη του Καταστατικού λειτουργίας

⁹ Α.Ν 2326/40

του. Η απογραφή περατώθηκε το έτος 1939 δίνοντας τον αριθμό των 22600 εμπόρων, από τους οποίους οι 402 ήταν γυναίκες (ποσοστό 1,78%).

Από την 1^η Ιανουαρίου 1940 άρχισε η ουσιαστική λειτουργία του, με την έναρξη πληρωμής των εισφορών από τους εμπόρους των μεγάλων πόλεων.

Το ΤΑΕ είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ) και υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σκοπός του Ταμείου είναι η ασφάλιση των προσώπων που υπάγονται σ' αυτό σε περίπτωση ασθένειας, μητρότητας, αναπηρίας και γήρατος καθώς και επίσης και των μελών της οικογένειας τους σε περίπτωση θανάτου.

Η ασφάλιση περιλαμβάνει δύο κλάδους :

- Τον κλάδο Ασθενείας
- Τον κλάδο Μητρότητας και
- Τον κλάδο Σύνταξης

Το ΤΑΕ καλύπτει τριών ειδών συντάξεις

- Γήρατος
- Αναπηρίας
- Θανάτου

Το ύψος της σύνταξης προσδιορίζεται από τις ασφαλιστικές εισφορές που πληρώνει ο ασφαλισμένος σε όλη τη διάρκεια που ήταν ασφαλισμένος στο ταμείο. Ο υπολογισμός των συντάξεων λόγω γήρατος και αναπηρίας γίνεται συνήθως με βάση τους ίδιους συντελεστές ενώ η σύνταξη λόγω θανάτου υπολογίζεται επί του ποσού το οποίο θα ελάμβανε ο ασφαλισμένος εάν ετύγχανε σύνταξη λόγω γήρατος.

2.1.6 Ταμείο Ασφάλισης Αυτοκινητιστών (ΤΣΑ)

Το ταμείο ασφάλισης αυτοκινητιστών (ΤΣΑ) ενοποιήθηκε με το Νόμο 2676/1999 στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) όπως το ταμείο Επαγγελματοβιοτεχνών Ελλάδας (ΤΕΒΕ) και το ταμείο εμπόρων (ΤΑΕ).

Το ΤΣΑ ιδρύθηκε το έτος 1932 με Προεδρικό Διάταγμα 6/ 9-8-32 και εξουσιοδότηση του άρθρου 49 Νόμου 4841/1930 επίσης λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ) και εποπτεύεται από την Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Ασφάλισης.

Είναι φορέας κύριας ασφάλισης και σκοπός του είναι η παροχή ασφάλισης και σύνταξης λόγω γήρατος, θανάτου και ανικανότητας σε όλους τους ασφαλισμένους επαγγελματίες αυτοκινητιστές.

Στην ασφάλιση του ΤΣΑ υπάγονται

- Ιδιοκτήτες αυτοκινήτων δημόσιας χρήσεως
- Τα μέλη και οι μέτοχοι οργανισμών ή κοινοπραξιών ή εταιριών πλην των ανώνυμων, των οποίων σκοπός είναι η μεταφορά προσώπων ή πραγμάτων επί κόμιστρων
- Το τακτικό προσωπικό του ταμείου

2.1.7 Ταμείο Ασφάλισης Ξενοδοχοϋπαλλήλων (ΤΑΞΥ)

Το ταμείο αλληλοβοήθειας και περίθαλψης υπαλλήλων ξενοδοχείων ύπνου έγινε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με το νόμο του 1936 που συμπληρώθηκε το 1937. το 1942 μετονομάστηκε σε "ΤΑΜΕΙΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΣ ΞΕΝΟΔΟΧΟΎΠΑΛΛΗΛΩΝ το πρώτο καταστατικό του εγκρίθηκε με την υπ' αριθμό 8820/24-3-1943.

Το ΤΑΞΥ υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σκοπός του ταμείου είναι η ασφαλιστική κάλυψη των απασχολούμενων σε πάσης φύσεως ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Στην ασφάλιση του ΤΑΞΥ υπάγονται "υποχρεωτικός και αυτοδικαίως" τα πρόσωπα που παρέχουν κατά κύριο επάγγελμα εξαρτημένη εργασία με αμοιβή σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις.

Οι καλυπτόμενοι κλάδοι ασφάλισης είναι δύο

- Ο κλάδος ασθένειας που παρέχει στους ασφαλισμένους και στα μέλη της οικογενείας τους ιατρική, οδοντιατρική, φαρμακευτική περίθαλψη

- Ο κλάδος πρόνοιας που χορηγεί με την συμπλήρωση των αναγκαίων προϋποθέσεων εφάπαξ χρηματικό βοήθημα ή επιστροφή εισφορών στους άμεσα ασφαλισμένους και σε περίπτωση θανάτου στα μέλη της οικογενείας του άμεσα ασφαλισμένου.

Αναφερόμενοι στα μέλη της οικογενείας εννοούμε:

- Την σύζυγο ή τον σύζυγο του ασφαλισμένου εφόσον δεν εργάζεται και συνοικεί με τον ή την σύζυγο του.
- Τα άγαμα τέκνα μέχρι 18 ετών, μέχρι 24 λόγω ανεργίας και μέχρι 26 λόγω σπουδών
- Η μητέρα και ο πατέρας εφόσον δεν καλύπτονται ασφαλιστικά από άλλο φορέα

Εισφορές

Μέχρι και το έτος 1992 η εισφορά του εργαζομένου και η συνεισφορά του εργοδότη προς το ΤΑΞΥ και για τους δύο κλάδους ασφάλισης ήταν από 6% στις κάθε φύσεως τακτικές αποδοχές του εργαζόμενου. Από την 1-1-1993 επήλθαν μεταβολές, σύμφωνα με τις διατάξεις¹⁰ ως εξής:

1. Όσων έχουν υπαχθεί στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα ασφάλισης κυρίας σύνταξης μέχρι και την 31-12-1992:

α) μηνιαία εισφορά των ασφαλισμένων όση ήταν μέχρι τότε, δηλαδή 6% επί των καταβαλλόμενων σ' αυτούς κάθε φύσης τακτικών μηνιαίων αποδοχών τους

β) μηνιαία συνεισφορά των εργοδοτών ίση με 640% (από 1-1-1993 ως κα 31-12-1993), 680% (0116 1-1-1994 μέχρι 31-12-1994), 7,10% (από 1-11-1995 διάστημα και μετά), επί των πιο πάνω αποδοχών.

¹⁰ άρθρο 35,37 και 55 του Ν. 2084/1992

2. Όσων υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση οποιουδήποτε φορέα ασφάλισης κύριας σύνταξης από 1-1-1993 (δηλαδή όσων για πρώτη φορά μπαίνουν στην παραγωγική διαδικασία και ασφαλίζονται μετά την 1-1-1993):

α) μηνιαία εισφορά ασφαλισμένου ίση με 8% των καταβαλλόμενων σ' αυτούς κάθε φύσης τακτικών μηνιαίων αποδοχών.

β) μηνιαία συνεισφορά των εργοδοτών ίση με 5,10% επί των πιο πάνω αποδοχών.

γ) συμμετοχή εις βάρος του Κράτους στα 3,805 επί των αυτών αποδοχών. Οι συνολικές μηνιαίες αποδοχές επί των οποίων υπολογίζονται και εισπράττονται οι εισφορές δεν πρέπει να είναι υψηλότερες από το γινόμενο του κάθε φορά ημερήσιου μισθού της ανώτατης ασφαλιστικής κλάσης Του ΙΚΑ (28ης) επί τον αριθμό των κατά ημερολογιακό μήνα πραγματοποιούμενων ημερών εργασίας, για τους ασφαλισμένους που είχαν υπαχθεί στην ασφάλιση Κυρίας Σύνταξης μέχρι 31-12-1992. Για τους ασφαλισμένους για πρώτη φορά μετά την

1-1-1993 δεν υπάρχει κανένας περιορισμός στο ύψος των αποδοχών επί των οποίων υπολογίζονται οι εισφορές για το ΤΑΞΥ.

Οι εισφορές - συνεισφορές, που δεν καταβάλλονται εμπρόθεσμα επιβαρύνονται με πρόσθετα τέλη 3% για τον πρώτο μήνα καθυστέρησης και 1,5% για κάθε επόμενο μήνα και μέχρι 120% συνολικά.

2.1.8 Ταμείο Δημοσίων Υπαλλήλων (ΤΔΥ)

Με τα άρθρα 14 έως και 24του ν.267611999 συστήθηκε ενιαίο ταμείο με την επωνυμία «ΤΕΑΔΥ» με παράλληλη κατάργηση των Ταμείων Αρωγής Δημοσίων Υπαλλήλων στο οποίο ασφαλίζονται πλέον οι δημόσιοι υπάλληλοι. Το Ταμείο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου(ΝΠΔΔ)

Έτσι από 1/4/1999 καταργήθηκαν τα παρακάτω ταμεία:

1. Αρωγής Υπαλλήλων Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας
2. Αρωγής Υπαλλήλων Υπουργείου Βιομηχανίας

3. Αρωγής Υπαλλήλων Υπουργείου Γεωργίας
4. Αρωγής Προσωπικού των Υπηρεσιών Υπουργείου Δικαιοσύνης
5. Αρωγής και Υγείας Υπαλλήλων Υπουργείου Εμπορίου
6. Αρωγής και Υγείας Οικονομικών Υπαλλήλων
7. Αρωγής Υπαλλήλων Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
8. Αρωγής Υπαλλήλων Υπουργείου Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε.
9. Αρωγής Υπ/λων Υπουργείου Προεδ.της Κυβερ/σεως και. Εξωτερικών
10. Αρωγής Υπαλλήλων Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών
11. Αρωγής Υπαλλήλων Υπουργείου Συγκοινωνιών
12. Αρωγής και Υγείας Τελωνειακών Υπαλλήλων

Οι κύριες ομάδες αποδεκτών των παροχών του ΤΕΑΔΥ είναι:

- α. Τα ήδη υπαγόμενα στην ασφάλιση των συγχωνευθέντων ταμείων.
 - β. Οι διοριζόμενοι από 1/4/1999 τακτικοί υπάλληλοι στα Υπουργεία Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
 - γ. Οι διορισθέντες από 1-1-93 και οι εφεξής διοριζόμενοι τακτικοί υπάλληλοι των Υπουργείων που δεν έχουν άλλη επικουρική ασφάλιση πλην του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων.
 - δ. Οι τακτικοί υπάλληλοι των συνιστώμενων μετά η δημοσίευση του νόμου αυτού νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ) που εποπτεύονται από τα Υπουργεία.
 - ε. Το τακτικό προσωπικό των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ) που συνιστούν αυτές, εφόσον υπάγεται στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς του Ι.Κ.Α.
 - στ. Οι τακτικοί υπάλληλοι του Τ.Ε.Α.Δ.Υ.
- 2.α. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του αρμοδίου κατά περίπτωση Υπουργού, είναι δυνατή η υπαγωγή στην ασφάλιση του Τ.Ε.Α.Δ.Υ και των τακτικών υπαλλήλων των διορισθέντων

μέχρι 31/12/1992 των άλλων Υπουργείων, που δεν ασφαρίζονται για επικουρική σύνταξη σε άλλο επικουρικό Ταμείο με εξαίρεση το Μ.Τ.Π.Υ, μετά γνώμη της Α.Δ.Ε.Δ.Υ., του Δ.Σ. του ΤΕΑΔΥ και ύστερα από την εκπόνηση Αναλογιστικής Μελέτης. Με την ίδια απόφαση δύνανται επίσης να ρυθμίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την υπαγωγή στην ασφάλιση του Ταμείου.

β. Με προεδρικά διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και γνώμη του Δ.Σ. του Φορέα και του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλειας, μπορούν να συγχωνευτούν στο Τ.Ε.Α.Δ.Υ, Φορείς ή κλάδοι ή λογαριασμοί Επικουρικής Ασφάλισης που χορηγούν σύνταξη σε μόνιμους υπαλλήλους του Δημοσίου ή υπαλλήλους ν.π.δ.δ. εφαρμοζομένων ανάλογα των διατάξεων¹¹

Οι βασικές παροχές που παρέχει το δημόσιο είναι :

- Η σύνταξη σε περίπτωση αποχώρησης λόγω γήρατος ή ανικανότητας
- Ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη
- Εφάπαξ χρηματικό βοήθημα

Εισφορές

Α) ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΜΕΧΡΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1992(παλαιοί ασφαλισμένοι)

	1999	2000	2001	2002 &εφεξής
Εισφορά Ασφαλισμένων	5%	5%	4%	3%
Εισφορά Εργοδότη	0	1%	2%	3%

Η λειτουργία Του Τ.Ε.Α.Δ.Υ. αρχίζει από 01/04/1999. Οι μηνιαίες εισφορές ασφαλισμένου & εργοδότη, υπολογίζονται επί των τακτικών αποδοχών του ασφαλισμένου (βασικός μισθός μισθολογικού κλιμακίου + χρονοεπίδομα + αυξήσεις εισοδηματικής πολιτικής)

¹¹ άρθρο 76,77 & 78 του Ν.2084/92(ΦΕΚ Α 165)

Οι πάσης φύσεως αμοιβές των ασφαλισμένων λόγω παροχής πρόσθετης υπηρεσίας υπόκεινται σε κράτηση 2%, με εξαίρεση τις καταβαλλόμενες αποδοχές για εκτός έδρας μετακινήσεις και όσες εξαιρούνται με ρητή διάταξη νόμου, και από 1-7-2004 το ποσοστό αυτό ορίζεται σε 2% επί των πάσης φύσεως πρόσθετων αμοιβών.

Τα καταβαλλόμενα δώρα εορτών Χριστουγέννων-Νέου Έτους και Πάσχα, καθώς και το επίδομα αδείας δεν υπόκεινται σε κράτηση, με εξαίρεση τους ασφαλισμένους στο Ταμείο Αρωγής και Υγείας Τελωνειακών Υπαλλήλων.

Β) ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΑΠΟ 01/01/1993

Εισφορά Ασφαλισμένων	3%
Εισφορά Εργοδότη	3%

Οι μηνιαίες εισφορές ασφαλισμένου & εργοδότη υπολογίζονται επί τού συνόλου των αποδοχών που υπόκεινται σε κράτηση υπέρ του Δημοσίου ή του φορέα Κύριας Ασφάλισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ
ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

3.1 Έννοια Επικουρικής Ασφάλισης

Η έννοια της επικουρικής ασφάλισης στην Ελλάδα αντιστοιχεί σε δευτερεύοντα στόχο του εθνικού μοντέλου συνταξιοδότησης, το οποίο εξυπηρετείται μέσω του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης (ΣΚΑ) για προστασία των εργαζομένων. Το ΣΚΑ αποτελεί τον κύριο άξονα του ελληνικού μοντέλου κοινωνικής προστασίας. Ως επικουρική ασφάλιση ονομάζεται η ασφάλιση, η οποία παρέχεται από φορέα ή κλάδο που συστήθηκε με σκοπό την επικούρηση μιας κατηγορίας ασφαλισμένων με πρόσθετες, περιοδικές ή εφάπαξ παροχές, πέραν από αυτές που χορηγεί ο φορέας κύριας ασφάλισης επειδή κρίνεται ανεπαρκής.

Με το θεσμό αυτό δίνεται η δυνατότητα επιλογής του επιθυμητού επιπέδου προστασίας στις διάφορες ομάδες των εργαζομένων και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για μια σχετικά ελαστική κατανομή της επιβάρυνσης για προστασία ανάμεσα στη κύρια και επικουρική ασφάλιση, στις οποίες ανατίθενται συγκεκριμένοι και σαφώς καθορισμένοι ρόλοι.

Η επικουρική σύνταξη αναπληρώνει το εισόδημα σε ποσοστά που ποικίλουν από 20% έως και 46%, ενώ η κύρια σύνταξη καλύπτει σε ποσοστό 80% του εισοδήματος. Οι πηγές παροχής συντάξεων σήμερα μπορούν να περιγραφούν σε τρεις κατηγορίες ή τρεις πυλώνες όπως εμφανίζονται στο παρακάτω σχήμα¹²

Οι τρεις κατηγορίες του Συνταξιοδοτικού Συστήματος

ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1 ^η κατηγορία	2 ^η κατηγορία	3 ^η κατηγορία
Κύρια + Επικουρική κρατική κοινωνική ασφάλιση(υποχρεωτική)	Επαγγελματική ασφάλιση (προαιρετική)	Ιδιωτική ασφάλιση

Η επικουρική ασφάλιση διέπεται από τους ίδιους κανόνες που διέπεται η κύρια ασφάλιση, πλην όμως οι φορείς επικουρικής ασφάλισης δεν δεσμεύονται από τις πράξεις του φορέα κύριας ασφάλισης και συνεπώς μπορούν να προβούν σε δικές τους σχετικές ενέργειες.

¹² ΟΤΟΕ <<Η αυτονομία και η αυτοδιαχείριση των Επικουρικών Ταμείων >> Αθήνα 1998, σελ 32

Στις περιπτώσεις όμως που καταλήγουν σε αντίθετες προς το φορέα κύριας ασφάλισης κρίσεις, υποχρεούνται να αιτιολογούν πλήρως την απόφασή τους. Σύμφωνα με το Άρθρο 2 του Α.Ν 580/45 η επικουρική ασφάλιση είναι υποχρεωτική σε ένα μόνο φορέα ασφάλισης. Το δικαίωμα επιλογής ασκείται μια μόνο φορά είτε κατά την ανάληψη της εργασίας, είτε αργότερα. Σε περίπτωση διπλής επικουρικής ασφάλισης ο ασφαλισμένος δικαιούται, να επιλέξει ένα από τα δύο επικουρικά Ταμεία ως φορέα υποχρεωτικής ασφάλισης, διατηρώντας παράλληλα το δικαίωμα προαιρετικής επικουρικής ασφάλισης από το άλλο επικουρικό Ταμείο, εφόσον καταβάλλει τις αντίστοιχες εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου.

3.2 Ιστορική Αναδρομή του Θεσμού της Επικουρικής Ασφάλισης

Το σύστημα της κοινωνικής ασφάλισης που λειτουργεί στη χώρα μας περιλαμβάνει την κύρια και την επικουρική ασφάλιση. Η επικουρική ασφάλιση έχει θεσπισθεί αρκετά πρόσφατα. Συγκεκριμένα κατά τα τέλη της διαρκείας του 30 ή και κατά τη διάρκεια της κατοχής όπου άρχισαν να ιδρύονται φορείς που παρείχαν ασφαλιστικές παροχές. Επομένως η επικουρική ασφάλιση στη χώρα μας δεν θεσπίσθηκε μεταγενέστερα από την κύρια άλλα ταυτόχρονα με αυτή σε μια εποχή που η κύρια ασφάλιση πρόσφερε μικρή ασφαλιστική προστασία, λόγω κυρίως του μικρού ασφαλιστέου μισθού και του συντάξιμου χρόνου ως και του περιορισμένου χρόνου λειτουργίας των φορέων κύριας ασφάλισης.

Το 1861 εισάγεται ο θεσμός της επικουρικής ασφάλισης με την ίδρυση των Μετοχικών Ταμείων Στράτου και Ναυτικού, καθώς και του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων. Από τους φορείς επικουρικής ασφάλισης, που εποπτεύονται σήμερα από το Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών, αρχαιότερο θεωρείται το Ταμείο Επικουρικής Ασφαλίσεως και Πρόνοιας Προσωπικού Εμπορικών, Βιοτεχνικών, Βιομηχανικών και Επαγγελματικών Επιμελητηρίων, που ιδρύθηκε το 1925. Η δεκαετία του 1930 και του 1940 χαρακτηρίζεται από την άνθιση και ανάπτυξη πολλών επικουρικών ταμείων

όπου μέχρι πρότινος δεν είχαν επικουρική ασφάλιση όπως οι αρτοποιοί, οι εργάτες μεταλλείων, οι εργαζόμενοι στις εταιρείες τσιμέντων και λιπασμάτων.¹³

Η επικουρική ασφάλιση με τη μορφή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου εμφανίζεται στις τράπεζες το 1948 με την ίδρυση του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τραπέζης και του Μετοχικού Ταμείου Υπαλλήλων Τραπέζης Ελλάδος και Κτηματικής. Όμως η οργάνωση ταμείων επικουρικής ασφάλισης δεν μένει στάσιμη αλλά επεκτείνεται και σε άλλες τράπεζες.

Μέχρι το έτος 1983 η επικουρική ασφάλιση κάλυπτε μόνο το 50% των εργαζομένων. Με το νόμο 997/1979 ιδρύεται το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (TEAM)¹⁴ όπου στόχος και φιλοδοξία του Οργανισμού αυτού, ήταν να καλύψει όλους τους μισθωτούς της χώρας που δεν ήταν ασφαλισμένοι πουθενά για επικουρική σύνταξη. Ο στόχος αυτός δεν υλοποιήθηκε άμεσα με τον παραπάνω νόμο.

Στην αρχή υπήχθησαν στην ασφάλιση μόνο οι εργαζόμενοι στα μεταλλεία – ορυχεία και στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (1.11.80). αργότερα υπήχθησαν μεμονωμένα ορισμένες άλλες ομάδες εργαζομένων όπως οι θυρωροί, οι λογιστές, οι έμμισθοι φαρμακοποιοί και το προσωπικό του Εθνικού Οργανισμού Προνοίας (1.11.81).

Τελικά ο σκοπός του TEAM επετεύχθηκε ουσιαστικά με το Π.Δ 633/82 σύμφωνα με το οποίο υπήχθησαν στην ασφ ασφάλιση του TEAM όλοι οι απασχολούμενοι μισθωτοί της χώρας στον ιδιωτικό τομέα, οι οποίοι δεν ασφαλίζονται σε άλλο φορέα.

Παράλληλα συστάθηκε και ο Ειδικός Λογαριασμός (Ε.Τ.Ε.Α.Μ) στο TEAM για την υπαγωγή σ' αυτόν των απασχολούμενων στα Ν.Π.Δ.Δ και άλλους Οργανισμούς που διέπονται από το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς ή παρεμφερείς διατάξεις. Ο σκοπός του κλάδου αυτού δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα, γιατί η υπαγωγή γίνεται σταδιακά ύστερα από σύμφωνη γνώμη του

¹³ Γ.Προβόπουλος – Ι.Υφαντόπουλος <<ειδικά θέματα κοινωνικής πολιτικής >> Αντ.Ν.Σάκουλα Αθήνα 1990, σελ 28,31

¹⁴ Ο Ν. 997/79 προσέδωσε στο TEAM τη μορφή του Ν.Π.Δ.Δ. Το άρθρο 6 όμως του Ν.1358/1983 όρισε στην παρ.1 ότι<<το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών, που έχει συσταθεί με το Ν.997/79 καθώς και ο κλάδος που έχει συσταθεί με τη διάταξη του άρθρου 55 του Ν.1140/81 εντάσσονται στο ΙΚΑ ως ίδιοι κλάδοι και με ιδιαίτερη οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια ο καθένας. Οι προϋπολογισμοί των κλάδων περιλαμβάνονται στο Γενικό Προϋπολογισμό του ΙΚΑ>>.

Δ.Σ των Ν.Π.Δ.Δ ή Οργανισμών. Δυνατότητα υπαγωγής στο κλάδο υπάρχει και με Υπουργική Απόφαση¹⁵ πλην όμως γίνεται μεμονωμένα με αποτέλεσμα την σταδιακή υπαγωγή των ενδιαφερόμενων. Σήμερα έχουν υπαχθεί 80 περίπου Οργανισμοί και έχουν συγχωνευθεί σ' αυτόν ο κλάδος επικουρικής ασφάλισης των Επιμελητηρίων και το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης του Εθνικού Οργανισμού Καπνού¹⁶.

Με την επέκταση και την καθολίκευση της επικουρικής ασφάλισης επιτυγχάνεται σταδιακά και ο δεύτερος στόχος του Ε.Τ.Ε.Α.Μ που είναι η συγχώνευση των προβληματικών Επικουρικών Ταμείων. Μέχρι σήμερα έχουν συγχωνευθεί στο TEAM 19 επικουρικά ταμεία ενώ πρόκειται να συγχωνευθούν και άλλα.

Μετά την μεγάλη επέκταση του θεσμού της επικουρικής με τους παραπάνω γενικούς νομούς, ελάχιστες μόνο ομάδες, κυρίως ελεύθεροι επαγγελματίες και βιοτέχνες παρέμειναν επικουρικά ανασφάλιστοι. Και για τις κατηγορίες αυτές όμως υπάρχει σχετική εξουσιοδότηση με την οποία παρέχεται ευχέρεια για τη σύσταση κλάδων επικουρικής ασφάλισης στα ταμεία κύριας ασφάλισης τους.

¹⁵ Ν.1654/86

¹⁶ Π.Δ 329/1994

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΤΑΜΕΙΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

4.1 Ταμεία

Παρά την ουσιαστική καθολίκευση της επικουρικής ασφάλισης και τη σύσταση των ενιαίων φορέων που καλύπτουν μεγάλες κατηγορίες εργαζομένων εξακολουθεί ακόμα και σήμερα να λειτουργεί μεγάλος αριθμός ασφαλιστικών οργανισμών και κλάδων ή λογαριασμών επικουρικής ασφάλισης που επιβάλλεται να εκλείψει με την συγχώνευση ή ενοποίηση των ομοειδών φορέων. Η πληθώρα αυτή των ταμείων οφείλεται στην σταδιακή ανάπτυξη του θεσμού.

Η δημιουργία τόσων επικουρικών ταμείων επιφέρει μεγάλο κόστος εξόδων διοίκησης, αδυναμία κρατικής παρακολούθησης και εποπτείας, επινοήσεις για εξεύρεση και επιβολή κοινωνικών πόρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων πολλών από αυτούς, σύγχυση αρμοδιοτήτων, συνεχή απασχόληση της διοίκησης για επίλυση των δημιουργούμενων άπειρων ζητημάτων.

Επακόλουθο επίσης της σύστασης των πολλών αυτών επικουρικών φορέων ήταν και η δημιουργηθείς πολυνομία και νομοθετική σύγχυση. Μέχρι πριν λίγα χρόνια κάθε φορέας πρότεινε διάφορες ρυθμίσεις, σύμφωνα με τις αντιλήψεις της διοίκησης του.

Σήμερα υφίσταται 12 Ταμεία & Κλάδοι Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών ιδιωτικού τομέα, 3 Κλάδοι Επικουρικής Ασφάλισης εργαζομένων στο Τύπο, 14 Ταμεία & Κλάδοι Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών Δημοσίου τομέα και 8 Ταμεία & Κλάδοι Επικουρικής Ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων και επιστημόνων.

Συνολικά υπάρχουν 37 φορείς και Κλάδοι Επικουρικής Ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας που λειτουργούν με την μορφή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ) οι οποίοι είναι οι εξής:

ΦΟΡΕΑΣ

1. Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών
2. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ηλεκτροτεχνιτών Ελλάδος
3. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εκπαιδευτικών Ιδιωτικής Γενικής Εκπαίδευσης
4. Ταμείο Ασφάλισης Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
5. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ασφαλιστών & Υπαλλήλων Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων
6. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
7. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Οινοποιίας – Ζυθοποιίας και Οινοπνευματοποιίας
8. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εταιρειών Τσιμέντων (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
9. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικών Εταιρειών Πετρελαιοειδών
10. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Τροφίμων

11. Ταμείο	Επικουρικής	Ασφάλισης	Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
12. Ταμείο Πρόνοιας και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού			Ιπποδρομιών (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
13. Ενιαίος Δημοσιογραφικός Οργανισμός		Επικουρικής	Ασφάλισης & Περιθαλψης (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
14. Ταμείο Ασφαλίσεως Τεχνικών Τύπου Αθηνών			(κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
15. Ταμείο Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων			Τύπου (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
16. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων			
17. Ταμείο Ασφάλισης Δημοτικών και Κοινοτικών Υπαλλήλων			(κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
18. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Οργανισμών			Κοινωνικής Ασφάλισης
19. Ι.Κ.Α - Ειδικός Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών			
20. Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Αστυνομίας Πόλεων			
21. Επικουρικό Ταμείο Ελληνικής Χωροφυλακής			
22. Ταμείο Αρωγής Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος			

23. Οργανισμός Ασφάλισης Προσωπικού Δ.Ε.Η (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
24. Ταμείο Αρωγής Προσωπικού Ο.Τ.Ε (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
25. Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Ο.Τ.Ε (ειδικός λογαριασμός επικουρικής ασφάλισης)
26. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΕΥΔΑΠ
27. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Προσωπικού Ε.Ρ.Τ και Τουρισμού (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
28. Ταμείο Συντάξεως και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Γεωργικών και Συνεταιριστικών Οργανώσεων (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
29. Ταμείο Ασφάλισης Προσωπικού Ε.Τ.Β.Α (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
30. Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ταμείου Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών
31. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ταμείου νομικών (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)

32. Ταμείο Συντάξεως Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων - Ειδικός Λογαριασμός Προσθετών Παροχών
33. Ταμείο Νομικών - Κλάδος Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγορών
34. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Συμβολαιογραφών (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
35. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προνοίας και Κοινής Διανομής Πρατηριούχων Υγρών Καυσίμων (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
36. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Αρτοποιών (κλάδος επικουρικής ασφάλισης)
37. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Χημικών

Στους φορείς αυτούς θα πρέπει να προστεθούν 2 φορείς επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, 4 φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας και έναν φορέα αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών.

Επίσης υφίστανται και πολλοί άλλοι φορείς επικουρικής ασφάλισης με την μορφή Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου όπως είναι τα νομικά πρόσωπα που ασφαλίζουν τους εργαζόμενους στο χώρο των τραπεζών οι οποίοι είναι οι εξής:

Οργανισμοί Ν.Π.Ι.Δ

1. Λογαριασμός Επικουρήσεως Προσωπικού Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος
2. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Εμπορικής Τράπεζας
3. Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Τραπέζης Πίστεως
4. Ειδ. Λογαριασμός Επικουρήσεως Μελών Ταμείου Υγείας Προσωπικού Α.Τ.Ε
5. Μετοχικό Ταμείο Υπαλλήλων Τραπέζης Ελλάδος και Κτηματικής
6. Ταμείο αλληλοβοήθειας Προσωπικού Ιονικής – Λαϊκής Τράπεζας
7. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ένωσης Συντακτών Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας & Εύβοιας
8. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ένωσης Συντακτών Πελοποννήσου, Ηπείρου & Νήσων
9. Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π
10. Ταμείο Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Γενικής Τράπεζας της Ελλάδος

4.2 Ταμεία & Κλάδοι Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών

Ιδιωτικό Τομέα

Εκτενέστερα αναφερόμαστε στα 12 Ταμεία & Κλάδους Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών.

1. Ταμείο επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (TEAM)

Στην ασφάλιση του ΙΚΑ- TEAM υπάγονται υποχρεωτικά τα πρόσωπα, τα οποία ασφαλίζονται στο ΙΚΑ ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης μισθωτών και δεν υπάγονται για την αυτή απασχόληση στην ασφάλιση άλλου φορέα, κλάδου ή λογαριασμό ασφαλισμένων που λειτουργεί με την μορφή Ν.Π.Δ.Δ.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Από την ασφάλιση του ΙΚΑ – TEAM εξαιρούνται :

- Οι ασφαλιζόμενοι υποχρεωτικά σε άλλο ταμείο επικουρικής ασφάλισης μισθωτών
- Οι συνταξιούχοι του Δημοσίου
- Οι συνταξιούχοι Ταμείων ή κλάδων επικουρικής ασφάλισης δηλαδή ο εργαζόμενοι που συνταξιοδοτούνται από άλλο επικουρικό ταμείο πριν συνταξιοδοτηθούν και από το φορέα κύριας ασφάλισης τους καθώς και οι συνταξιούχοι του ΙΚΑ – TEAM που εξακολουθούν να εργάζονται.
- Οι πολλαπλώς απασχολούμενοι

Εισφορές

Οι εισφορές του κλάδου ΙΚΑ – TEAM υπολογίζονται ποσοστιαίως στις ίδιες αποδοχές που υπολογίζονται και οι εισφορές υπέρ του ΙΚΑ και βαρύνουν τον εργοδότη – ασφαλισμένο αναλογικά.

Η καταβολή των εισφορών μέχρι 31/7/83 γινόταν <<τοις μετρητοίς >> σε χρήματα, ενώ από 1/8/83 και μετά καταβάλλονται μαζί με τις εισφορές του ΙΚΑ.

2. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Αεροπορικών Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Α.Π.Α.Ε)

Ασφαλίζονται (υποχρεωτικά και αυτοδικαίως) όλα Τα πρόσωπα που έχουν Ελληνική υπηκοότητα και παρέχουν εξαρτημένη εργασία στις Αεροπορικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό εφόσον είναι ασφαλισμένοι σε οποιοδήποτε Οργανισμό κύριας ασφάλισης στην Ελλάδα.

Οι αλλοδαποί που παρέχουν εξαρτημένη εργασία σε οποιαδήποτε αεροπορική επιχείρηση στην Ελλάδα, υπάγονται στην ασφάλιση του Ταμείου για όσο χρόνο υπάγονται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, ύστερα από αίτησή τους¹⁷.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

α) παλαιοί ασφαλισμένοι (31112/92)

1/11/88-	Ε.9-Η.9	18%
----------	---------	-----

β) Νεοασφαλισμένοι (1/1/93 και μετά)

1/1/93-	Ε.3,75 – 4,25	18%
---------	---------------	-----

Οι εισφορές για μεν τους παλαιούς ασφαλισμένους υπολογίζονται μέχρι του 25πλόσιου του ημερήσιου μισθού της ανωτάτης ασφαλιστικής κλάσης του Ι.Κ.Α., όπως ισχύει Κάθε φορά, για δε τους νεοασφαλιζόμενους στο σύνολο των αποδοχών, χωρίς τους ανωτέρω περιορισμούς.

3. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ασφαλιστών Και Προσωπικού Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Α.Α.Π.Α.Ε.)

¹⁷ άρθρο 3 παρ Β.Δ. 571163 όπως τροποποιήθηκε με την Α.Υ.Κ.Υ 132/3050/71, Π.Δ 526/85

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά οι απασχολούμενοι με σχέση εξαρτημένης εργασίας Και κατά κύριο επάγγελμα:

Στις έδρες Διευθύνσεις, Υποκαταστήματα ημεδαπών Επιχειρήσεων Ασφάλισης και Αντασφάλισης, που λειτουργούν στην Ελλάδα με τη μορφή Α.Ε., καθώς και οι Ελληνικής Ιθαγένειας απασχολούμενοι στα Υποκαταστήματα ή Πρακτορεία των ημεδαπών επιχειρήσεων ασφαλίσεων, τα οποία λειτουργούν στην αλλοδαπή.

- Στις Διευθύνσεις και Υποκαταστήματα των ημεδαπών και αλλοδαπών Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εταιριών που λειτουργούν νόμιμα στην Ελλάδα.
- Στο Τμήμα Ασφαλειών της Αγροτικής Τραπέζης της Ελλάδος και σε κάθε άλλο Οργανισμό ιδιωτικού ή Δημοσίου Δικαίου που ασκεί επιχείρηση ιδιωτικής ασφαλίσεως στην Ελλάδα.
- Στα εδρεύοντα στην Αθήνα Επαγγελματικά Σωματεία ημεδαπών και αλλοδαπών Ασφαλιστικών Εταιριών κάθε κλάδου, καθώς και στα επαγγελματικά Σωματεία των Ασφαλιστικών Υπαλλήλων
- Στο Επικουρικό κεφάλαιο Ασφάλισης και στο Γραφείο Διεθνούς Ασφαλίσεως (πράσινων καρτών).
- Οι ασφαλισμένοι υπάλληλο των Ασφαλιστικών πρακτόρων και πρακτορείων Εταιριών, πραγματογνωμόνων, παραγωγών ασφαλειών, καθώς και των νομίμων αντιπροσώπων αλλοδαπών Ασφαλιστικών Εταιριών, εφόσον απασχολούνται αποκλειστικά και μόνο με τις ασφαλιστικές εργασίες αυτών, είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ ή άλλο Οργανισμό κύριας Ασφάλισης μισθωτών και δεν ασφαλίζονται σε άλλο ασφαλιστικό Οργανισμό Επικουρικής Ασφάλισης.

Ποσοστά εισφορών

α) Παλαιοί ασφαλισμένοι (μέχρι 31/12/92)

1/1/88-	E.4 – H.4	8%
---------	-----------	----

β) Νεοασφαλισμένοι (1/1/93 και μετά)

1/1/93-	E.3 – H.3	6%
---------	-----------	----

Οι εισφορές υπολογίζονται, για μεν τους παλαιούς ασφαλισμένους μέχρι 31/12/92 στο οριζόμενο κατά έτος ποσό (πλαφόν), για δε τους νεοασφαλιζόμενους μετά την 1/1/93 στο σύνολο των αποδοχών και επιβαρύνουν τους υπόχρεους (εργοδότη - ασφαλισμένο) αναλογικά.

4.Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορικών Καταστημάτων (Τ.Ε.Α.Υ.Ε.Κ)

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται ανεξαρτήτως ηλικίας:

- Όλοι οι υπάλληλοι χονδρικής και λιανικής πώλησης καθώς και οι υπηρέτες των πάσης φύσεως και μορφής εμπορικών καταστημάτων πρατηρίων και αποθηκών, που παρέχουν εξαρτημένη εργασία έναντι οποιασδήποτε αμοιβής, πλην των απασχολούμενων στα καταστήματα φαρμακευτικών ειδών και ειδών διατροφής
- Οι υπάλληλοι των γραφείων των εμπορικών καταστημάτων, πρατηρίων και αποθηκών, οι οποίοι αποδεδειγμένα εξυπηρετούν την οργάνωση και τη λειτουργία των επιχειρήσεων αυτών.
- Οι υπάλληλοι των εμπορουπαλληλικών οργανώσεων, εφόσον καταβάλλουν και την εργοδοτική εισφορά .

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Από την ασφάλιση του Ταμείου εξαιρούνται οι παρακάτω κατηγορίες υπαλλήλων :

Νυχτοφύλακες

Φορτοεκφορτωτές

Συσκευαστές

Υπάλληλοι σοκαλατοποιίας

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

α) Παλαιοί ασφαλισμένοι :

1/11/83-	E.4-H.4	18%
----------	---------	-----

β) Νεοασφαλισμένοι:

1/1/193 -	E.3 – H.7	10%
-----------	-----------	-----

γ) Νεοασφαλισμένοι υπαγόμενοι στα ΒΑΡΕΑ :

1/1/93-	E.3,75 – H. 8,25	12%
---------	------------------	-----

Οι εισφορές υπέρ του Ταμείου υπολογίζονται ποσοστιαίως πάνω στις ίδιες αποδοχές που υπολογίζονται και οι εισφορές του ΙΚΑ και επιβαρύνουν τους υπόχρεους (εργοδότη – ασφαλισμένο) αναλογικά.

5. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Εμπορίου Τροφίμων (Τ.Ε.Α.Υ.Ε.Τ)

Στην ασφάλιση του ταμείου υπάγονται οι απασχολούμενοι στις παρακάτω επιχειρήσεις μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους:

- Οι υπάλληλοι παντοπωλείων, εδωδιμοπωλείων οينوπαντοπωλείων, τυροπωλείων και καφεκοπτείων Αθηνών, Πειραιά και Περιχώρων

- Όλοι οι υπάλληλοι των καταστημάτων χονδρικής πώλησης τροφίμων Αθηνών, Πειραιά και Περιχώρων ήτοι εδωδίων, εγχωρίων προϊόντων, τυροπωλείων, αλλαντικών, ελαίων και συναφών ειδών.

Εισφορές

Οι εισφορές υπέρ του Ταμείου υπολογίζονται ποσοστιαίως στο σύνολο των αποδοχών, όπως ακριβώς υπολογίζονται και οι εισφορές υπέρ του ΙΚΑ και επιβαρύνουν τους υπόχρεους αναλογικά.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

α) Μη υπαγόμενοι στα ΒΑΡΕΑ (παλαιοί ή νέοι)

1/1/83-	E.3 – H.3	6%
---------	-----------	----

β) Νεοασφαλιζόμενοι υπαγόμενοι στα ΒΑΡΕΑ

1/1/93-	E.3,75 – H.4,25	8%
---------	-----------------	----

6. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ηλεκτροτεχνιτών Ελλάδος (Τ.Ε.Α.Η.Ε)

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά οι απασχολούμενοι σε όλη τη χώρα ηλεκτροτεχνίτες όλων των κατηγοριών και ειδικοτήτων καθώς και οι ηλεκτρονικοί:

- Μαθητευόμενοι, βοηθοί, τεχνίτες, εργοδηγοί Και πτυχιούχοι επίβλεψης καθώς και ο μαθητές τεχνίτες του ΟΑΕΔ
- Περιελιγκτές ηλεκτρικών κινητήρων και μηχανημάτων γενικά.
- Κατασκευαστές και επισκευαστές ραδιοφώνων, ασυρμάτων και μηχανημάτων λήψεων και πομπών καθώς και όλο το ραδιοτεχνικό προσωπικό των Ραδιοφωνικών Σταθμών της Ελλάδος(πλην της ΕΡΤ – 1)

- Οι εργατοτεχνίτες κατασκευής και επισκευής ξηρών στοιχείων πάσης φύσεως
- Οι εργατοτεχνίτες κατασκευής υγρών στοιχείων κάθε φύσεως, οι οποίοι απασχολούνται με την σύνθεση, επισκευή και φόρτι αυτών
- Το προσωπικό κατασκευής και επισκευής του ηλεκτρολογικού τμήματος αυτοκινήτων και αεροπλάνων.
- Οι εργατοτεχνίτες οι απασχολούμενοι αποκλειστικά στην κατασκευή ηλεκτρικών λαμπτήρων.
- Οι πτυχιούχοι χειριστές ηλεκτρονικών γερανών σταθερών ή κυλιόμενων.

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Από την ασφάλιση του Ταμείου εξαιρούνται:

- Οι πτυχιούχοι ηλεκτρολόγοι ηλεκτρονικοί ανωτάτων σχολών
- Οι μη συμπληρώσαντες το 16^ο έτος της ηλικίας τους.
- Οι υπάλληλοι γραφείων, φύλακες και υπηρέτες των επιχειρήσεων κατασκευής λαμπτήρων και οι απασχολούμενοι με τον καθαρισμό και τη συσκευασία των λαμπτήρων
- Οι απασχολούμενοι με τις παραπάνω ειδικότητες στο Ν. Δωδεκανήσου.
- Οι σπουδαστές ΤΕΙ¹⁸

Εισφορές

Οι εισφορές υπολογίζονται ποσοστιαίως στο σύνολο των αποδοχών επί των οποίων υπολογίζονται και οι υπέρ του ΙΚΑ εισφορές και επιβαρύνουν

¹⁸ Εγγ.ΤΕΑΗΕ 10416/1411-97 ΕΔΚΑ 1999 σελ. 582)

τους υπόχρεους (εργοδότη . ασφαλισμένο) αναλογικά χωρίς περιορισμό ως προς το ύψος αυτών.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

11/1/83 -	E.3-H.3	6%
-----------	---------	----

7. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Α.Ε. Οινοποιίας - Ζυθοποιίας Οινοπνευματοποιίας (Τ. Ε.Α.Ο.Ζ.Ο.)

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται:

- Όλο το υπαλληλικό και εργατοτεχνικό προσωπικό και οι κλητήρες των Α.Ε. Οινοποιίας, Ζυθοποιίας Οινοπνευματοποιίας, Ποτοποιίας, Βύνης, Αναψυκτικών, Ψυγείων και Παγοποιίας όλης της χώρας.
- Όλο το υπαλληλικό και εργατοτεχνικό προσωπικό και οι κλητήρες των Α.Ε., οι οποίες έχουν ένα εκ των ανωτέρω κλάδων και των οποίων το προσωπικό δεν υπάγεται σε άλλο Επικουρικό Ταμείο
- Οι Διευθυντές, Γεν. Διευθυντές Εντεταλμένοι Διευθύνοντες ή συμπράττοντες σύμβουλοι και οι Διοικητές των ανωτέρω εταιριών, των οποίων οι αμοιβές υπάγονται στην φορολογία μισθωτών υπηρεσιών¹⁹

Εισφορές

Οι εισφορές υπολογίζονται στο σύνολο των αποδοχών, ποσοστιαίως και επιβαρύνουν τους υπόχρεους (εργοδότη – ασφαλισμένου) αναλογικά, χωρίς περιορισμό ως προς το ύψος αυτών.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

1/1/83	E.3 –H.3	6%
--------	----------	----

¹⁹ Άρθρο 11 του Ν. 808/78, Α.Υ.Κ.Υ. 110/79).

8. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Πετρελαιοειδών (Τ. Ε. Α.Π. Π.)

Στην ασφάλιση του ταμείου αυτού υπάγονται :

- Το πάσης έμμισθο προσωπικό εταιριών πετρελαιοειδών στην Ελλάδα ήτοι βενζίνης, φωτιστικού πετρελαίου, ακάθαρτου πετρελαίου και ορυκτελαίων
- Το τακτικό και έκτακτο προσωπικό του Ταμείου το συνδεδεμένο με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Από την ασφάλιση του Ταμείου εξαιρούνται :

- Το τακτικό προσωπικό του Ταμείου ως υπαγόμενο στο ΤΕΑΠΟΚΑ.
- Το προσωπικό των πρατηρίων βενζίνης, έστω και αν λειτουργούν υπό μορφή εταιρίας

Εισφορές:

Οι εισφορές υπέρ του Ταμείου υπολογίζονται ποσοστιαίως στις ίδιες αποδοχές που υπολογίζονται και Οι εισφορές υπέρ του ΙΚΑ και επιβαρύνουν τους υπόχρεους (εργοδότη - ασφαλισμένο) αναλογικά χωρίς περιορισμό ως προς Το ύψος αυτών.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

α) Παλαιοί ασφαλισμένοι

1/1/83-	E.5 - Η.5	10%
---------	-----------	-----

β) Νεοασφαλισμένοι μετά την 1/1/93

1/1/93 -	E.3 – Η.3	6%
----------	-----------	----

9. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Υπαλλήλων Φαρμακευτικών Εργασιών (Τ.Ε.Α.Υ.Φ.Ε)

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά²⁰ στις παρακάτω κατηγορίες φαρμακουπαλλήλων όλης της χώρας, εφόσον για κύρια ασφάλιση ασφαλιζονται στο ΙΚΑ:

- Οι υπάλληλοι των φαρμακείων, φαρμακεμποριών, βιομηχανιών και εργαστηρίων γενικά παραγωγής φαρμακευτικών προϊόντων,
- φαρμακαποθηκών, πρατηρίων φαρμακευτικών ειδών και αντιπροσωπειών φαρμακευτικών ειδών και ειδικοτήτων ως και γραφείων επιστημονικής ενημέρωσης των φαρμακευτικών βιομηχανιών της αλλοδαπής
- Οι υπάλληλοι των φαρμακευτικών υπηρεσιών του Κράτους, οι συνδεδεμένοι με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου καθώς και των Οργανισμών δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, εφόσον δεν υπάγονται σε άλλον Οργανισμό Επικουρικής Ασφάλισης
- Το Πάσης φύσεως προσωπικό του ταμείου

Εισφορές:

Οι εισφορές υπολογίζονται ποσοστιαίως στο σύνολο των αποδοχών και επιβαρύνουν τους υπόχρεους (εργοδότη – ασφαλισμένο) αναλογικά χωρίς περιορισμό ως προς το ύψος αυτών.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

α) Παλαιοί ασφαλισμένοι

1/1/83 – 31/12/94	E. 5-Η.15	10%
-------------------	-----------	-----

β) Νεοασφαλισμένοι μετά την 1/1/93

1/1/93 -	E.3 – Η.7	10%
----------	-----------	-----

²⁰ Άρθρο 30 της Α 33021/48, όπως τροποποιήθηκε με την Α-Υ.Ε. 227821/58, Άρθρο 1027/80

γ) Νεοασφαλισμένοι υπαγόμενοι στα ΒΑΡΕΑ

1/1/93 -	E.3,75 – H.8,25	12%
----------	-----------------	-----

10. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Χημικών (Τ.Ε.Α.Χ)

Στην ασφάλιση του ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά:

- Όλοι οι πτυχιούχοι ή διπλωματούχοι ανωτέρας σχολής χημικών της ημεδαπής ή τοιαύτης της αλλοδαπής ήτοι οι πτυχιούχοι ή διπλωματούχοι της Χημικής Σχολής Ελληνικού Πανεπιστημίου ή της Σχολής Χημικών Μηχανικών Ελληνικού Πολυτεχνείου ή τοιούτων σχολών της αλλοδαπής των οποίων το πτυχίο είναι τουλάχιστον ισότιμο προς το της ημεδαπής. οι ασκούντες σύμφωνα προς τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις των νόμων, το επάγγελμα του χημικού ή συναφή εργασία, είτε ως ελεύθεροι επαγγελματίες, είτε ως παρέχοντες εξαρτημένη εργασία σε οποιονδήποτε εργοδότη φυσικού ή νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή στο Δημόσιο
- Το μόνιμο προσωπικό του Ταμείου
- Οι υπάλληλοι της Ένωσης Ελλήνων Χημικών, εφόσον έχουν πτυχίο χημικού. Οι διδάξαντες επί 20ετίας ως καθηγητές της Χημείας του Πανεπιστημίου - Αθηνών ή το Πολυτεχνείο μη έχοντες δίπλωμα χημικού

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

α) παλαιοί ασφαλισμένοι

- i. Με εξαρτημένοι εργασία στον Ιδιωτικό Τομέα, Δημόσιο, ΝΠΔΔ, Οργανισμούς, Ιδρύματα και ΟΤΑ.

1/1/83-	Ε.5 – Η. 5	10%
---------	------------	-----

- ii. Μόνιμοι υπάλληλοι (χημικοί) στο Δημόσιο, ΝΠΔΔ, Οργανισμών – Ιδρυμάτων

1/1/83-	Ε. – Η.5	5%
---------	----------	----

- iii. Έκτατοι με σύμβαση ορισμένου ή αορίστου χρόνου ή αναπληρωτές ή ωρομίσθιοι

1/1/83 -	Ε. - Η.8	8%
----------	----------	----

- iv. Ελεύθεροι επαγγελματίες (χημικοί)

1/1/83 -	Ε.8 – Η. -	8%
----------	------------	----

β) Νεοασφαλισμένοι με εξαρτημένοι εργασία στο Ιδιωτικό τομέα, Δημόσιο, ΝΠΔΔ, Οργανισμούς, Ιδρύματα και ΟΤΑ

Μη υπαγόμενοι στα ΒΑΡΕΑ

1/1/93-	Ε. 3 - Η.3	6%
---------	------------	----

Υπαγόμενοι στα ΒΑΡΕΑ

1/1/93 -	Ε.3,75 – Η.4,25	8%
----------	-----------------	----

Απασχολούμενοι σε υπόγειες στοές μεταλλείων – λιγνιτωρυχείων, ορυχεία, σταθμούς και δίκτυα της ΔΕΗ

1/1/93 -	Ε.5 – Η.4	9%
----------	-----------	----

11. Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εκπαιδευτικών Ιδιωτικής Εκπαίδευσης (Τ.Ε.Α.Ε.Ι.Γ.Ε)

Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικά:

- Οι παρέχοντες εξαρτημένη εργασία εκπαιδευτικοί της Ιδιωτικής Γενικής Εκπαίδευσης (μέσης και στοιχειώδους), εφόσον ασφαλίζονται στο ΙΚΑ ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης.
- Οι ιδιοκτήτες των ιδιωτικών σχολείων Γενικής Εκπαίδευσης, εφόσον ασκούν διδακτικά καθήκοντα.
- Οι εκπαιδευτικοί που προέρχονται από τη Ιδιωτική Γενική Εκπαίδευση και εργάζονται σε σχολεία Γενικής Εκπαίδευσης με σχέση ιδιωτικού δικαίου δηλαδή οι προσλαμβανόμενοι σύμφωνα με το Άρθρο 30 του Ν. 682177

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Από την ασφάλιση του ταμείου εξαιρούνται:

- α) Οι εκπαιδευτικοί που προσλαμβάνονται σύμφωνα με Το Άρθρο 48 του Ν. 309/76.
- β) Οι εκπαιδευτικοί των Τεχνικών Σχολών και των Φροντιστηρίων γενικά.

Εισφορές:

Οι εισφορές υπολογίζονται ποσοστιαίως στο σύνολο των αποδοχών, όπως ακριβώς υπολογίζονται και υπέρ του ΙΚΑ εισφορές και βαραίνουν τους υπόχρεους (εργοδότη - ασφαλισμένο) αναλογικά.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

1/1/79 -	Ε.3 – Η.3	6%
----------	-----------	----

12.Ταμεία Επικουρικής Ασφάλισης Ναυτικών Πρακτόρων και Υπαλλήλων (Τ.Α.Ν.Π.Υ)

Στην ασφάλιση του ΤΑΝΠΥ, υπάγονται:

- Οι διευθυντές, υπάλληλοι και κλητήρες, οι οποίοι για κύρια ασφάλιση υπάγονται στο ΙΚΑ ή σε άλλο φορέα κυρίας ασφάλισης και εργάζονται:
 - α) Σε ναυτικά γραφεία, πρακτορεία, ναυλομεσιτικά γραφεία, πρακτορεύοντα ή διαχειριζόμενα ή εξυπηρετούντα πλοία αλλοδαπών συμφερόντων.
 - β) Σε πράκτορες ή αντιπροσώπους ή διαχειριστές πλοίων (επιβατικών ή φορτηγών).
 - γ) Σε γραφεία ταξιδιών, τουρισμού ή μεταναστεύσεων, λειτουργούντα με άδεια των Αρχών.
 - δ) Στο Ναυτικό επιμελητήριο της Ελλάδος.
 - ε) Σε επαγγελματικές Οργανώσεις ή Ενώσεις (εργοδοτών - ασφαλισμένων)
- στ) Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται και οι αλλοδαποί οι ασκούντες ασφαλιστέα εργασία, μετά την πάροδο έτους, από τότε που ανέλαβαν εργασία, οπότε η ασφάλιση ανατρέχει και στο χρόνο έναρξης της ασφαλιστέας εργασίας.

Εισφορές :

Οι εισφορές υπέρ του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης υπολογίζονται ποσοστιαίως στις ίδιες αποδοχές που υπολογίζονται και οι εισφορές υπέρ του ΙΚΑ και επιβαρύνουν τους υπόχρεους (εργοδότη - ασφαλισμένο) αναλογικά.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΙΣΦΟΡΩΝ

Παλαιοί ασφαλισμένοι (μέχρι 31/12/92)

1/1/88 – 31/12/89	Ε. 3 – Η. 3	6%
1/1/90 -	Ε. 4 - Η. 3	6%

Νεοασφαλισμένοι (1/1/93 και μετά)

1/1/93 -	Ε. 3 - Η. 3	6%
----------	-------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

5.1 Οι Συνταγματικοί Κανόνες της Επικουρικής Ασφάλισης

Τον δίκαιο της κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνει τις συνταγματικές ρυθμίσεις στο πεδίο των κοινωνικών δικαιωμάτων, τη νομοθεσία και τις πράξεις της διοίκησης που εξειδικεύουν τις συνταγματικές ρυθμίσεις, τις γενικές αρχές, τα έθιμα και τις ρυθμίσεις του κοινωνικοασφαλιστικού χαρακτήρα που περιέχονται στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Η Ελλάδα έχει ενσωματώσει στην εθνική έννομη τάξη τους πλέον βασικούς κανόνες ασφαλιστικού χαρακτήρα των διεθνών οργανισμών, ενώ ανταποκρίνεται πλήρως ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο κοινοτικό κεκτημένο που έχει διαμορφωθεί στον τομέα της ασφάλισης.

Το Σύνταγμα του 1975, όπως αναθεωρήθηκε το 1986 και το 2001, περιέχει τους ιεραρχικά ανώτερους κανόνες στο πλαίσιο της εθνικής έννομης τάξης. Το Σύνταγμα προβλέπει συγκεκριμένες διατάξεις για την προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων, ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνεται και το δικαίωμα στην κοινωνική ασφάλιση. Επίσης, περιέχει διατάξεις για τη λειτουργία του κοινωνικού κράτους δικαίου.²¹

Οι ρυθμίσεις περί Κοινωνικών δικαιωμάτων στο Σύνταγμα του 1975 είναι κανόνες δικαίου που εξειδικεύονται από την Βουλή και τη διοίκηση μέσω νομοθεσίας και διοικητικών πράξεων. Οι κύριοι νομοθετικοί κανόνες που διέπουν την οργάνωση και λειτουργία της επικουρικής ασφάλισης περιέχονται στη νομοθεσία των φορέων επικουρικής και συμπληρωματικής ασφάλισης καθώς και στις νομοθετικές παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό του συστήματος οι οποίες άρχισαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και ολοκληρώθηκαν το 2002 με την ψήφιση του Νόμου 3029/2002. Παρά το μεγάλο αριθμό διατάξεων, το ελληνικό δίκαιο κοινωνικών επικουρικών ασφαλίσεων δεν έχει ακόμα κωδικοποιηθεί. Οι νομοθετικοί κανόνες εξειδικεύονται από τα όργανα της διοίκησης μέσω της έκδοσης Προεδρικών Διαταγμάτων (ΠΔ). Πρόκειται για πράξεις της διοίκησης που επεξεργάζονται τα αρμόδια υπουργεία και υπογράφονται από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας .

²¹ http://www.ggka.gr/asfalistiko_main.htm. (7/3/2005).

5.2 Οι νέες θεσμικές παρεμβάσεις

Οι νέες θεσμικές παρεμβάσεις στο πεδίο της επικουρικής ασφάλισης εγκαινιάστηκαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 και συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκειά της και ολοκληρώθηκαν το 2002. Βασικό χαρακτηριστικό των παρεμβάσεων ήταν η τροποποίηση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου και η δημιουργία νέων ασφαλιστικών καθεστώτων με στόχο την αντιμετώπιση τριών σημαντικών προβλημάτων που είναι τα εξής²² :

- Δημογραφική γήρανση του ελληνικού πληθυσμού
- Χρηματοδοτική ανισορροπία του ασφαλιστικού συστήματος
- Οργανωτική ανεπάρκεια λόγω της πληθώρας ασφαλιστικών φορέων και ταμείων

Οι νομοθετικές παρεμβάσεις χωρίζονται σε τρεις περιόδους που εμφανίζουν σχετικά αυτοτελή γνωρίσματα και ιδιαιτερότητες:

α) Η πρώτη περίοδος (1990-1992) χαρακτηρίζεται από την υιοθέτηση πολιτικών που επιδίωκαν πρωταρχικά την κάλυψη των χρηματοδοτικών ελλειμμάτων του ασφαλιστικού συστήματος μέσω αύξησης των πόρων και μείωσης των ασφαλιστικών παροχών. Η περίοδος αυτή, κατά τη διάρκεια της οποίας σημειώθηκαν έντονες αντιδράσεις ιδίως των συνδικαλιστικών ενώσεων για τις προτεραιότητες της μεταρρύθμισης, ολοκληρώθηκε με την ψήφιση του Νόμο 2084 το 1992. Με το νόμο αυτό θεσπίζεται νέος τρόπος χρηματοδότησης των φορέων επικουρικής ασφάλισης και εισήγαγε τη διάκριση ανάμεσα σε δύο κατηγορίες ασφαλισμένων. Οι υπαγόμενοι μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992 σε κάποιο ασφαλιστικό καθεστώς θα εξακολουθούσαν να υπάγονται στις μέχρι τότε ισχύουσες διατάξεις, ενώ αυτοί που ασφαλιζόνταν για πρώτη φορά μετά την 1 Ιανουαρίου 1993 θα υπάγονταν σε ένα νέο καθεστώς με αυστηρότερες προϋποθέσεις χορήγησης παροχών και υπολογισμού του ύψους τους. Οι παρεμβάσεις που επιχειρήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής επέφεραν θετικές και αρνητικές επιπτώσεις.

²² <http://www.gr/asfalistiko.main.htm>. (7/3/2005)

β) Η δεύτερη περίοδος (1993-1999) χαρακτηρίζεται από την προώθηση της οργανωτικής αναδιάρθρωσης των φορέων κοινωνικής ασφάλισης και έναρξη των διαδικασιών κοινωνικού διαλόγου για τη συνολική μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος. Οι σημαντικότερες ρυθμίσεις που προωθήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής εντοπίζονται στη δημιουργία ενός νέου ασφαλιστικού καθεστώτος τους αγρότες, στην ενοποίηση των ταμείων επικουρικής ασφάλισης των δημοσίων υπαλλήλων, στην ενίσχυση των ελεγκτικών μηχανισμών του ασφαλιστικού συστήματος και στη θεσμοθέτηση συμπληρωματικών παροχών για τους συνταξιούχους χαμηλού εισοδήματος μέσω της εισαγωγής του Επιδόματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (ΕΚΑΣ). Παράλληλα, εγκαινιάστηκε Ο κοινωνικός διάλογος μεταξύ της κυβέρνησης και των κοινωνικών εταίρων για τις βασικές αρχές και τις προτεραιότητες της μεταρρύθμισης του συστήματος.

Η συζήτηση για τη γενικότερη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος ξεκίνησε το Μάιο του 1997 και προωθήθηκε μέσω μιας ανεξάρτητης Επιστημονικής Επιτροπής Κοινωνικού Διαλόγου για την Κοινωνική Ασφάλιση, η οποία συγκροτήθηκε από εκπροσώπους της Κυβέρνησης και εμπειρογνώμονες των κοινωνικών εταίρων. Τα αντικείμενα επεξεργασίας της Επιτροπής ορίστηκαν σε έξι ενότητες:

- Καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής
- Αξιοποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών φορέων
- Εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων
- Απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών ένταξης στην ασφάλιση και χορήγηση παροχών
- Λειτουργία των μη ανταποδοτικών ασφαλιστικών παροχών
- Εξορθολογισμός των κλάδων ασφάλισης υγείας

γ) Η τρίτη περίοδος (2000-2002) χαρακτηρίζεται από την τυποποίηση των αρχών της μεταρρύθμισης, όπως συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια δύο φάσεων.

Η πρώτη φάση (Μάιος 2000-Μάιος 2001) επικεντρώθηκε στην εξέταση της οικονομικής βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Οι προτεινόμενοι άξονες της μεταρρύθμισης καταγράφηκαν στο σχέδιο συζήτησης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων «Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση του Ελληνικού ΣΚΑ», που κατατέθηκε τον Απρίλιο του 2001 επισημαίνοντας τόσο τις διαστάσεις της κρίσης των υφιστάμενων πολιτικών στο πεδίο της κοινωνικής ασφάλισης όσο και τις προοπτικές μετασχηματισμού τους. Σύμφωνα με το σχέδιο, η ισορροπία του ασφαλιστικού συστήματος αποτελεί βασικό παράγοντα για Την ανάπτυξη της Ελληνικής οικονομίας, ενισχύοντας παράλληλα τις διαδικασίες κατοχύρωσης της κοινωνικής συνοχής και της καταπολέμησης των κινδύνων της φτώχειας και του αποκλεισμού. Όμως τελικά το Σχέδιο δεν έγινε αποδεκτό λόγω των σχετικά δυσμενών συνεπειών του για Την επάρκεια Των ασφαλιστικών παροχών.

Η δεύτερη φάση (Οκτώβριος 2001-Οκτώβριος 2002) προσανατολίστηκε στην κατοχύρωση των κοινωνικών διαστάσεων της μεταρρύθμισης. Ύστερα από εξαντλητική διαδικασία διαβουλεύσεων με τους κοινωνικούς εταίρους κατά τη διάρκεια του Α΄ εξαμήνου του 2002, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων σε συνεργασία με το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας επεξεργάστηκαν και κατέθεσαν στις αρχές Ιουνίου 2002 Σχέδιο νόμου για την αναδιοργάνωση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, το οποίο τελικό ψηφίστηκε στα μέσα του Ιουνίου ως Νόμος 3029/2002 που φέρει χαρακτηριστικά τον τίτλο «Μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης».

Το συγκεκριμένο νομοθέτημα εισήγαγε διαδικασίες που αφορούν κρίσιμες οργανωτικές και λειτουργικές προσαρμογές του ΣΚΑ. Όσον αφορά την επικουρική ασφάλιση:

- Οριοθετούνται ενιαίοι κανόνες, όροι και προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, που επιτυγχάνονται με τον καθορισμό μιας

δεκαετούς πορείας μεταβατικής προσαρμογής, που ξεκινά από το 2008 και ολοκληρώνεται το 2017.

- Διαχωρίζεται η κύρια ασφάλιση, οργανωτικά και λειτουργικό, από την επικουρική και στα νέα ταμεία επικουρικής ασφάλισης εντάσσονται, τόσο οι κλάδοι όσο και οι λογαριασμοί επικουρικής ασφάλισης.
- Διαμορφώνεται, για πρώτη φορά ενιαίο θεσμικό πλαίσιο για την εθελούσια δημιουργία Ν.Π.Ι.Δ, με αντικείμενο την ανάπτυξη ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης.
- Θεσπίζεται η Εθνική Αναλογιστική Αρχή, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή, με κύριο σκοπό τη γνωμοδότηση την αναλογιστική αποτίμηση όλων των ασφαλιστικών οργανισμών, την υποβολή προτάσεων για τη βελτίωση της οικονομικής τους κατάστασης και την πλήρη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους, τον καθορισμό ενιαίων προδιαγραφών για την εκπόνηση των αναλογιστικών μελετών και τη διενέργεια τακτικών και έκτακτων ελέγχων σε όλους τους ασφαλιστικούς οργανισμούς²³.

5.3 Οι αρχές της ασφαλιστικής μεταρρύθμισης

Οι κύριες διαστάσεις της μεταρρύθμισης εντοπίζονται στις ακόλουθες 6 αρχές:

Πρώτη αρχή: Για πρώτη φορά θεσπίζεται με απόλυτο τρόπο μέσα από μία σειρά διατάξεων, η συνευθύνη του κράτους, των εργαζομένων με τους θεσμικούς εκπροσώπους τους και των εργοδοτών με τους θεσμικούς εκπροσώπους τους, με απόλυτη σαφήνεια σε μια σειρά λειτουργιών του ασφαλιστικού μας συστήματος. Αυτό γίνεται για πρώτη φορά στην ασφαλιστική μας νομοθεσία.

Δεύτερη αρχή: Διαμορφώνονται ενιαίοι κανόνες για όλους τους ασφαλισμένους από την 1 Ιανουαρίου 1993, δηλαδή τους νέους ανθρώπους,

²³ http://www.ggka.gr/asfalistiko_main.htm, (7/3/2005)

για τους οποίους προβλεπόταν σύνταξη σε ποσοστό αναπλήρωσης 60%, κατώτερη σύνταξη 45.000 δραχμές και άλλα. Οι αλλαγές οι οποίες θα γίνουν είναι οι εξής :

- Δεκαπέντε έτη ασφάλισης και 65ο έτος ηλικίας για άνδρες είναι οι ελάχιστες προϋποθέσεις για να θεμελιώσει κάποιας δικαίωμα σύνταξης
- Δεκαπέντε έτη ασφάλισης και το 60ο έτος της ηλικίας, θα είναι οι ελάχιστες προϋποθέσεις για τις γυναίκες.
- Με είκοσι έτη ασφάλισης, δηλαδή έξι χιλιάδες ημέρες εργασίας, και στο πενήτηκοστό πέμπτο έτος ηλικίας Θα δίνεται πλήρης σύνταξη.
- Στο πενήτηκοστό έτος ηλικίας θα δίνεται μειωμένη σύνταξη για τις μητέρες ανηλίκων ή αναπήρων παιδιών.
- Με είκοσι έτη ασφάλισης και τρία τουλάχιστον παιδιά θα δίνεται μείωση του ορίου ηλικίας κατά εννέα έτη, μέχρι και το πενήτηκοστό έτος σε περίπτωση πέντε παιδιών.
- Τριάντα Πέντε έτη ασφάλισης θα θεμελιώνουν δικαίωμα καταβολής μειωμένης σύνταξης με όριο ηλικίας από το πενήτηκοστό πέμπτο μέχρι και εξηκοστό τέταρτο ενώ τριάντα επτά έτη ασφάλισης θα θεμελιώνουν δικαίωμα σε πλήρη σύνταξη χωρίς όριο ηλικίας.

Τρίτη αρχή: Η επικουρική ασφάλιση πρέπει να διέπεται από όρους και προϋποθέσεις ανταποδοτικού συστήματος. Αυτό σημαίνει : Καθορισμένες εισφορές, καθορισμένη ανταπόδοση της επικουρικής ασφάλισης με όρια ασφαλείας το 20% του συντάξιμου μισθού, χρηματοδότηση με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Ενσωματώνουμε στο ελληνικό δίκαιο με θετικούς όρους την ογδοηκοστή ένατη Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επαγγελματική ασφάλιση που είναι υπό συζήτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Τέταρτη αρχή: Καθορίζονται με σαφήνεια οι προϋποθέσεις σύγκλισης των συστημάτων. Η ευθύνη σύγκλισης προσδιορίζεται από το 2002 και ξεκινάει ο

χρόνος σύγκλισης όπως έχουν προσδιοριστεί με απόλυτη σαφήνεια από το 2008 μέχρι το 2017, όπου σε αυτό το χρονικό διάστημα συμπίπτουν πια τα πάντα και το ποσοστό αναπλήρωσης και τα όρια ηλικίας, εκείνη τη χρονική περίοδο σμίγουν και έμπρακτα πια η αλληλεγγύη των γενεών εμφανίζεται. Το σημαντικό, είναι το πώς στηρίζεται αυτή η διαδικασία από το εργατικό Κίνημα και από τους εργαζόμενους στις Δ.Ε.Κ.Ο (Δημόσιες Επιχειρήσεις Κοινής Ωφελείας) και στις τράπεζες γιατί αυτοί είναι οι εργαζόμενοι που προσφέρουν.

Πέμπτη αρχή: Πρέπει να προσδιορισθεί ότι θα πρέπει να διαμορφωθούν δομές που να αντικατοπτρίζουν την ανταγωνιστική δυνατότητα της οικονομίας μας.

Έκτη αρχή: Ενοποίηση των ταμείων επικουρικής ασφάλισης Προσδιορίζουμε με σαφήνεια το διαχωρισμό της επικουρικής ασφάλισης από την κύρια ασφάλιση, όπως είναι σε όλη την Ευρώπη, όπως θα έπρεπε να είναι και στην Ελλάδα. Και βέβαια οι λόγοι που δεν ήταν στην Ελλάδα είναι αντικειμενικοί. Το 1983 θεσπίστηκε στην Ελλάδα σαν κλάδος στα κύρια ταμεία ασφάλισης, γιατί ουσιαστικά το 1983 δεν υπήρχαν δομές να προχωρήσουν γρήγορα την επικουρική ασφάλιση. Η ενοποίηση των ταμείων επικουρικής ασφάλισης είναι μια μεγάλη τομή και προσδιορίζουμε όρους και προϋποθέσεις. Μέσα από τη λογική Του 1/3,1/3,1/3, τα 2/3 δηλαδή η πλειοψηφία της διοίκησης αυτών των ταμείων περνάει στις δύο πλευρές. Καθορίζετε ενιαίο σύστημα χρηματοδότησης με μη αμφισβητούμενη τη σταθερότητα των εισφορών εργαζομένων και εργοδοτών.

5.4 Βασικές νομικές ρυθμίσεις

Το Κράτος ουσιαστικά επενέβη στη λειτουργία της επικουρικής ασφάλισης το 1990, όπου έγιναν οι πρώτες προσπάθειες περιορισμού των ταμείων επικουρικής ασφάλισης με τους νόμους 1876/1990 και 1902/1990 απαγορεύοντας να αποτελεί αντικείμενο συλλογικών συμβάσεων εργασίας κάθε θέμα που σχετίζεται με τη συνταξιοδοτική προστασία. Ενώ το 1992 με το

νόμο 2084/1992 επιχειρήθηκε η εκλογίκευση του όλου κοινωνικοασφαλιστικού συστήματος και η εναρμόνιση του με τις κοινωνικοοικονομικές και δημογραφικές εξελίξεις της χώρας, με μακροπρόθεσμη προοπτική. Με το νόμο αυτό θεσπίζεται νέος τρόπος χρηματοδότησης των φορέων επικουρικής (διμερής χρηματοδότηση), καθιερώνονται ενιαίες προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, καταργούνται οι διακρίσεις φύλου , εκλογικεύεται η σχέση εισφορών – παροχών και γενικά με τις επιμέρους ρυθμίσεις το σύστημα τείνει να μεταβεί σε ανταποδοτικό ή ίσως και κεφαλαιοποιητικό.

Οι διατάξεις του νόμου αυτού έχουν εφαρμογή στους φορείς κοινωνικής ασφάλισης κύριας και επικουρικής που υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

Επισημαίνεται ότι φορείς κοινωνικής ασφάλισης επί των οποίων έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του νομού αυτού θεωρούνται και τα ΝΠΙΔ και πάσης φύσεως λογαριασμοί και υπηρεσίες ανεξάρτητα της ονομασίας ή νομικής μορφής εφόσον υπέρ αυτών καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος²⁴.

Διευκρινίζεται ότι τα ασφαλιστικά ταμεία που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και τη Βουλή έχουν εξαιρεθεί από τις ρυθμίσεις του άρθρου 2 του νόμου 2084/92. επίσης με τις ανάλογες διατάξεις²⁵ εξαιρέθηκε από τις ρυθμίσεις του νόμου και το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ) που εποπτεύεται από το Υπουργείο Οικονομικών.

Οι παραπάνω νομοί δεν έγιναν απόλυτα αποδεκτοί αφού κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 1990 είχαμε νέες παρεμβάσεις για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος της κοινωνικής ασφάλισης.

²⁴ παρ.4 άρθρου 2 ν.2084/92

²⁵ του άρθρου 11 του νόμου 2227/1994

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ
ΠΑΡΟΧΕΣ & ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ
ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

6.1 Ανισότητες μεταξύ των ασφαλισμένων

Το είδος προστασίας που προσφέρουν οι επικουρικοί φορείς είναι, κατά βάση η παροχή σύνταξης στις περιπτώσεις γήρατος, θανάτου και αναπηρίας. Βασική και γενική προϋπόθεση για τη χορήγηση επικουρικής σύνταξης σε όλες τις περιπτώσεις, είναι η προηγούμενη συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου από τον Οργανισμό της κύριας ασφάλισης του, δηλαδή είτε από το ΙΚΑ είτε από άλλο Φορέα. Οι μισθωτοί δημοσίου δικαίου καλύπτονται για επικουρική σύνταξη και εφάπαξ, ενώ οι μισθωτοί ιδιωτικού δικαίου για επικουρική σύνταξη μόνο και σε ορισμένες περιπτώσεις και για εφάπαξ.

Βέβαια το ύψος προστασίας δεν είναι το ίδιο σε όλους τους φορείς, αφού ομάδες εργαζομένων σε καλύτερα αμειβόμενα επαγγέλματα ή με ισχυρά συνδικαλιστικά ερείσματα, μπόρεσαν και πέτυχαν ασφαλιστικά προνομία (κοινωνικοί πόροι, επιβάρυνση της εργοδοσίας) εξασφαλίζοντας σημαντικές παροχές χωρίς ουσιαστική επιβάρυνση των μελών της.

Είναι γεγονός ότι η κατάτμηση προσφέρει για τις ισχυρές κοινωνικές ομάδες μεγαλύτερη δυνατότητα διεκδίκησης προνομιακών παροχών, καλύτερων προϋποθέσεων συνταξιοδότησης και όρων χρηματοδότησης, αυξημένα περιθώρια προστασίας των <<κεκτημένων>> και αποτελεσματικότερο έλεγχο του <<οίκου τους>>.

Η επιβάρυνση των ασφαλισμένων για επικουρική σύνταξη είναι άνιση. Ιδιαίτερα προνομιακή είναι η μεταχείριση των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα, ο εργοδότης των οποίων έχει αναλάβει την υποχρέωση να καλύπτει τα ελλείμματα, να καταβάλλει το ασφάλιστρο αντί του ασφαλισμένου ή να χρηματοδοτεί έμμεσα τους επικουρικούς φορείς του προσωπικού με τη μορφή αυξημένου ασφάλιστρου.

Η εξυγίανση του προβλήματος θα απαιτήσει προσπάθεια και χρόνο, γιατί οι αποκλίσεις από τα επιθυμητά και λογικά πρότυπα είναι πολύ μεγάλες και έχουν δημιουργηθεί κεκτημένα δικαιώματα.

6.2 Παροχές

Όπως προαναφέρθηκε οι επικουρικοί φορείς προσφέρουν σύνταξη λόγω αναπηρίας, θανάτου, γήρατος και εφάπαξ στους ασφαλισμένους .

6.2.1 εφάπαξ

Σκοπός των ταμείων πρόνοιας είναι η καταβολή Εφάπαξ χρηματικού βοηθήματος ή επιστροφή των ατομικών εισφορών στους αποχωρούντες ασφαλισμένους του.

Τα βοηθήματα αυτά αποτελούν επέκταση της συνταξιοδοτικής προστασίας των εργαζομένων. Παρέχονται από φορείς με την μορφή των ΝΠΔΔ και η ασφάλιση είναι υποχρεωτική.

Εκτός από τα αυτοτελή αυτά νομικά πρόσωπα, σε πολλούς ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας, επικουρικής ασφάλισης ή ασθενοίας λειτουργούν και κλάδοι πρόνοιας που έχουν συσταθεί για το ίδιο σκοπό.

Οι εν λόγω φορείς καλύπτουν το σύνολο των μισθωτών του δημοσίου τομέα (δημοσίου υπαλλήλους, υπαλλήλους ΝΠΔΔ, Τραπεζών, ΟΣΕ κτλ.) και ένα μικρό ποσοστό των μισθωτών ιδιωτικού τομέα (ξενοδοχοϋπαλλήλων, εργάτες μετάλλου)

Σήμερα λειτουργούν υπό την εποπτεία της ΓΓΚΑ 17 ταμεία πρόνοιας, 23 κλάδοι πρόνοιας και 3.000 περίπου λογαριασμοί που έχουν συσταθεί σε ΝΠΔΔ για την ασφάλιση των υπαλλήλων τους σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 103/75.

Υπάρχουν ακόμη 6 φορείς πρόνοιας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης , 2 ταμεία πρόνοιας που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας και 83 Κ.Α.Φ (για την αποζημίωση των φορτοεκφορτωτών) που εποπτεύονται από το Υπουργείο Απασχόλησης .

Πρέπει να τονισθεί, ότι φορείς για την καταβολή παροχών με τη μορφή εφάπαξ βοηθημάτων δεν υφίστανται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο θεσμός αυτός ξεκίνησε στην Ελλάδα ως συμπλήρωμα της σύνταξης των αποχωρούντων από την εργασία τους για αναπλήρωση μέρους του απολεσθέντος εισοδήματος τους .

Το πρώτο ταμείο πρόνοιας ασφάλισης μισθωτών που ιδρύθηκε, ήταν το ταμείο Αρωγής Αξιωματικών Χωροφυλακής το 1926 και ακολούθησε το ταμείο Οπλιτών Χωροφυλακής το 1929, το ταμείο πρόνοιας προσωπικού ΟΣΕ το 1931, το ταμείο πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων και μετά τα υπόλοιπα

Προϋποθέσεις καταβολής εφάπαξ βοηθήματος

Προϋποθέσεις για την καταβολή εφάπαξ βοηθήματος αποτελούν:

- Η οριστική αποχώρηση του ασφαλισμένου από την υπηρεσία ή το επάγγελμα που ασκεί
- Η συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου ή των μελών της οικογενείας του λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου.

Υπάρχουν ωστόσο ταμεία τα οποία καταβάλλουν εφάπαξ βοηθήματα ανεξάρτητα από την συνταξιοδότηση του ασφαλισμένου με μόνη προϋπόθεση την συμπλήρωση του προβλεπόμενου από το καταστατικό του οικείου φορέα χρόνου ασφάλισης.

Σημειώνεται ότι για τους ασφαλισμένους του δημόσιου τομέα που αποχωρούν από την υπηρεσία, καταβάλλεται το εφάπαξ βοήθημα κατά τον χρόνο αυτό και στην περίπτωση που έχουν θεμελιώσει δικαίωμα για σύνταξη αλλά λόγω μη συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας έχει ανασταλεί η καταβολή της²⁶.

Οι προϋποθέσεις από κλάδο σε κλάδο διαφέρουν, έτσι οι προϋποθέσεις στο κλάδο των ξενοδοχοϋπαλλήλων με τον κλάδο των υπαλλήλων στις τράπεζες είναι διαφορετικές όπως εμφανίζονται παρακάτω.

Για τους ξενοδοχοϋπαλλήλους ισχύουν :

α). Ασφαλισμένος του Ταμείου που συνταξιοδοτείται λόγω γήρατος , ή αναπηρίας από το φορέα κύριας ασφάλισης , δικαιούται εφάπαξ βοηθήματος εάν έχει συμπληρώσει μέχρι την έκδοση της πρώτης συνταξιοδοτικής του απόφασης και όχι της τυχόν μεταγενέστερης απόφασης της αναθεώρησης ή αναπροσαρμογής της σύνταξης και εφόσον στη σύνταξη εξέρχεται από το

²⁶ Νόμος 1976/91

επάγγελμα του ξενοδοχοϋπαλλήλου, εξήντα (60) τουλάχιστον πλήρεις μηνιαίες καταβολές , στο κλάδο του Κεφαλαίου Πρόνοιας του Ταμείου , εάν όμως εξέρχεται σε σύνταξη από άλλο επάγγελμα , εκατόν είκοσι (120) τουλάχιστον από τις οποίες οι τριάντα έξι (36) –και στις δύο περιπτώσεις – θα πρέπει να είναι μέσα σε μία πενταετία πριν από την τελευταία ημέρα ασφαλιζόμενης εργασίας στο Ταμείο, ή πριν από οποιαδήποτε προγενέστερη ημερομηνία ασφαλιζόμενης εργασίας που θα επιλέγει ο ασφαλισμένος , στη τελευταία όμως περίπτωση και οι εξήντα (60) ή οι εκατόν είκοσι (120) καταβολές θα πρέπει να συμπληρώνονται μέχρι και την ημερομηνία αυτή. Ημέρες εργασίες που ασφαρίζονται στο Ταμείο κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 του καταστατικού , όταν τυχόν πραγματοποιούνται μετά την έκδοση της συνταξιοδοτικής απόφασης ή και γενικά από συνταξιούχους ,δεν υπολογίζονται ούτε για τη συμπλήρωση των εξήντα (60) καταβολών ούτε για τον υπολογισμό του μισθού αλλά ούτε και σε καμία άλλη περίπτωση.

Ο ασφαλισμένος που απασχολείται εποχιακά , δηλαδή αποκλειστικά και μόνο μέσα στο διάστημα από 1 Απριλίου μέχρι 13 Οκτωβρίου , αντί των 36 πλήρων μηνιαίων καταβολών του πρώτου εδαφίου , αρκούν δέκα (10) , εάν όμως απασχολείται λιγότερο από εννέα (9) μήνες κατά ημερολογιακό έτος (μειωμένη απασχόληση) ανεξαρτήτως της εποχής της απασχόλησης του , αντί των 36 πλήρων μηνιαίων καταβολών του πρώτου εδαφίου αρκούν δεκαπέντε (15). Εάν ασφαλισμένος έχει εργαστεί ορισμένα έτη εποχιακά και άλλα με μειωμένη απασχόληση και άλλα συνεχώς , θα πρέπει να συμπληρώσει πλήρεις καταβολές, κατά την τελευταία πενταετία πριν από την ημερομηνία που ορίζεται με το πρώτο εδάφιο, κατά τον λόγω των ετών αυτών , δηλαδή για κάθε χρόνο συνεχούς απασχόλησης το ένα πέμπτο των 10 καταβολών και για κάθε χρόνο μειωμένης απασχόλησης το ένα πέμπτο των 15 καταβολών.

β). Ο ασφαλισμένος του Ταμείου που εξέρχεται οπωσδήποτε από το επάγγελμα του ξενοδοχοϋπαλλήλου, δικαιούται αυτός ή τα μέλη της οικογένειας του σε περίπτωση θανάτου του, εφάπαξ χρηματικό βοήθημα από το Κεφάλαιο Πρόνοιας, εφόσον έχει συμπληρώσει κατά το χρόνο της εξόδου του, εικοσαετή (20) άσκηση του επαγγέλματος του ξενοδοχοϋπαλλήλου και εκατόν ογδόντα τουλάχιστον μηνιαίες καταβολές στο Κλάδο , εκ των οποίων

οι 36 μέσα στη τελευταία πενταετία πριν από την έξοδο του από το επάγγελμα ή πριν από οποιαδήποτε ημερομηνία , ασφαλιζόμενης εργασίας στο Ταμείο που επιλέγει ο ασφαλισμένος και στην οποία συμπληρώνονται οι 180 καταβολές.

γ). Εάν ασφαλισμένος που έχει τις προϋποθέσεις μιας εκ των προηγούμενων υποπαραγράφων , αποβιώσει πριν υποβάλλει αίτηση για να λάβει το εφάπαξ βοήθημα ή στην περίπτωση της υποπαραγράφου 1^α και πριν ακόμα συνταξιοδοτηθεί , δικαιούται το βοήθημα εξ' ιδίου και όχι εκ παραγώγου δικαιώματος εκείνα και μόνο τα μέλη της οικογενείας του που θα λάβουν εξαιτίας του θανάτου του σύνταξη από τον κύριο συνταξιοδοτικό φορέα , στα οποία κατανέμεται το ποσό του βοηθήματος κατά τον λόγο της συμμετοχής τους στη σύνταξη.

Το ποσό εφάπαξ βοηθήματος

α) Το ποσό του εφάπαξ βοηθήματος ισούται με το γινόμενο του μισθού του ασφαλισμένου επί τον αριθμό των ετών ασφάλισης του στον Κλάδο Προνοίας, για το τμήμα αυτού μέχρι 180.000δρχ., προσαυξημένο κατά το γινόμενο τον 50% του επί πλέον μισθού για τον οποίο καταβλήθηκαν νόμιμα ασφαλιστικές εισφορές, επί των ετών ασφάλισης

β) Προκειμένου περί ασφαλισμένων που συμπληρώνουν τριακόσιες εξήντα (360) πλήρεις μηνιαίες καταβολές στον Κλάδο Πρόνοιας του Ταμείου, το πιο πάνω βοήθημα προσαυξάνεται κατά πέντε (5) μισθούς.

γ) Για την εξεύρεση των ετών ασφάλισης, κάθε έτος ασφάλισης πρέπει να περιλαμβάνει δώδεκα (12) μήνες των είκοσι πέντε (25) ημερών εργασίας με πλήρες ωράριο και για τις οποίες καταβλήθηκαν και οι νόμιμες εισφορές.

δ) Κατά τον υπολογισμό των 600 ή 528 ημερών εργασίας, δεν υπολογίζονται όσες τυχόν ημέρες εργασίας πραγματοποιούνται μετά την ημερομηνία που επέλεξε ο ασφαλισμένος ως τελευταία ημέρα πενταετίας.

ε) το ποσό που προκύπτει μετά τον υπολογισμό του εφάπαξ βοηθήματος στρογγυλοποιείται στην προηγούμενη δεκάδα.

Ο Ασφαλισμένος που έλαβε εφάπαξ βοήθημα από τον Κλάδο Πρόνοιας, σε περίπτωση επανόδου του σε ασφαλιζόμενη εργασία, όταν εξέλθει και πάλι από το επάγγελμα δεν δικαιούται δεύτερο εφάπαξ βοήθημα, αλλά μόνο επιστροφής των ατομικών του εισφορών, εφόσον από την εκ νέου υπαγωγή του στην ασφάλιση του Ταμείου, συμπλήρωσε εκατόν είκοσι (120) τουλάχιστον πλήρεις μηνιαίες καταβολές, από τις οποίες οι τριάντα έξι (36) τουλάχιστον μέσα στην τελευταία, πριν από την έξοδο του πενταετία²⁷.

Για τους υπαλλήλους στις τράπεζες ισχύουν :

1. Δικαίωμα για λήψη εφάπαξ παροχής από το Ταμείο έχει ο ασφαλισμένος στις παρακάτω περιπτώσεις :

α) Με η συμπλήρωση δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης λόγω αποχώρησης του μέλους από την υπηρεσία της Τράπεζας, λόγω λήξεως ή λύσεως καθ' οιονδήποτε τρόπο και για οποιαδήποτε αιτία της σχέσεως του με την Τράπεζα.

β) Με η συμπλήρωση πέντε (5) ετών ασφάλισης λόγω αποχώρησης του μέλους από την υπηρεσία της Τράπεζας εξαιτίας διαρκούς, πλήρους ή μερικής, ανικανότητας,

γ) Με η συμπλήρωση πέντε (5) ετών ασφάλισης που προέρχεται από διανυθείσα υπηρεσία στην Τράπεζα, υπό οποιαδήποτε ιδιότητα, σε περίπτωση αποχώρησης του Διοικητή ή Υποδιοικητή λόγω μη επανεκλογής ή παραιτήσεώς του.

2. Σε περίπτωση θανάτου μέλους του ταμείου μετά από διετή ασφάλιση δικαίωμα για λήψη εφάπαξ παροχής έχουν ο επιζών σύζυγος και τα τέκνα του θανόντος μέλος ή οι γονείς του θανόντος .Εάν δεν υπάρχει κανείς από τους ανωτέρω δικαιούχους τότε η εφάπαξ παροχή περιέρχεται στο πρόσωπο ή τα πρόσωπα που έχει ορίσει ο θανών με δήλωση του.

²⁷ Καταστατικό ταμείου ΤΑΞΥ

3. Εκπίπτουν κάθε δικαιώματος εφάπαξ παροχής ή επιστροφής εισφορών:

α) Οι αποχωρούντες της υπηρεσίας της Τράπεζας λόγω κλοπής, υπεξαίρεσεως, απάτης, απιστίας, παράβασης καθήκοντος, πλαστογραφίας, νόθευσης εγγράφου ή υπεξαγωγής εγγράφου σε βάρος της Τράπεζας ή των Ασφαλιστικών Οργανισμών του Προσωπικού αυτής, διαπιστωμένης με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση. Στην περίπτωση αυτή το Δ.Σ., μπορεί κατά την κρίση του, να καταβάλει την εφάπαξ παροχή είτε ολόκληρη είτε μέρος αυτής ή τις εισφορές στη σύζυγο και στα ανήλικα τέκνα του μέλους. Αλλιώς η εφάπαξ παροχή ή οι εισφορές περιέρχονται στο Ταμείο, ως πόρος αυτού.

Ο Υπολογισμός εφάπαξ παροχή υπολογίζεται ως εξής:

A. Για τους υπαγχθέντες στην κοινωνική ασφάλιση μετά την 1/1/1993 : 70% του μηνιαίου ασφαλιστικού μισθού για κάθε έτος ασφάλισης.

B. Για τους υπαγχθέντες στην κοινωνική ασφάλιση πριν την 1/1/1993: Ένας μηνιαίος ασφαλιστικός μισθός για κάθε έτος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε εντός του προ της 1/1/93 διαστήματος.

Για κάθε έτος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε το διάστημα μετά την 1/1/1993.

97%	του	μηνιαίου	ασφαλιστικού	μισθού	για	το	1993
94%	του	μηνιαίου	ασφαλιστικού	μισθού	για	το	1994
91%	του	μηνιαίου	ασφαλιστικού	μισθού	για	το	1995
88%	του	μηνιαίου	ασφαλιστικού	μισθού	για	το	1996
85%	του	μηνιαίου	ασφαλιστικού	μισθού	για	το	1997
82%	του	μηνιαίου	ασφαλιστικού	μισθού	για	το	1998
79%	του	μηνιαίου	ασφαλιστικού	μισθού	για	το	1999
76%	του	μηνιαίου	ασφαλιστικού	μισθού	για	το	2000

73% του μηνιαίου ασφαλιστικού μισθού για το 2001
78,75% του μηνιαίου ασφαλιστικού μισθού για κάθε έτος ασφάλισης που πραγματοποιήθηκε μετά την 1/1/2002 και μετά.

2. Ο μηνιαίος ασφαλιστικός μισθός για τον υπολογισμό της εφάπαξ παροχής αποτελείται από :

α) Τα άθροισμα του βασικού μισθού του μισθολογικού κλιμακίου και ασφαλισμένου και των τυχόν προσαυξήσεων του, των αντίστοιχων επιδομάτων πολυετίας , οικογενειακών και βαθμού και του επιδόματος υπηρεσιακής επιδόσεως Υποδιευθυντή Β΄ , όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το μήνα εξόδου. Για τους κατέχοντες κατά την έξοδο βαθμό Διευθυντή ή Υποδιευθυντή Α΄, το άθροισμα του βασικού μισθού του βαθμού Διευθυντή ή Υποδιευθυντή Α΄ και των τυχόν προσαυξήσεων του, των αντίστοιχων επιδομάτων πολυετίας ,οικογενειακών και βαθμού και του επιδόματος εξόδων παραστάσεως Διευθυντή ή Υποδιευθυντή Α΄ όπως έχουν διαμορφωθεί κατά το μήνα εξόδου. Για τους μη έχοντες όμως συμπληρώσει διετία παραμονής στο βαθμό του Διευθυντή ή Υποδιευθυντή Α΄ κατά την έξοδο , το άθροισμα των ανωτέρω ποσών υπολογίζεται κατά την αναλογία που αντιστοιχεί στο χρόνο καταβολής τους εντός της τελευταίας διετίας προς της εξόδου .

β) Το επίδομα πτυχίου ή επιστημονικού τίτλου που αναγνωρίζεται από την τράπεζα καθώς και το επίδομα ξένης γλώσσας , κατά την αναλογία που αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα καταβολής τους εντός της τελευταίας διετίας προς του εξόδου.

γ) Εάν ο ασφαλισμένος κατά το μήνα της εξόδου ελάμβανε επίδομα ευθύνης, τότε για τον υπολογισμό της εφάπαξ παροχής λαμβάνεται υπόψη και το επίδομα αυτό. Εάν ο ασφαλισμένος δεν ελάμβανε επίδομα ευθύνης , τότε λαμβάνεται υπόψη το μεγαλύτερο από τα τυχόν λοιπά καταβαλλόμενα ειδικά επιδόματα όχι όμως πέραν του ποσού που αντιστοιχεί σε επίδομα θέσεως ευθύνης Διοικήσεως 7ου κλιμακίου. Τα επιδόματα του παρόντος εδαφίου

υπολογίζονται κατά την αναλογία που αντιστοιχεί στο βαθμό και το χρόνο καταβολής τους εντός της τελευταίας διετίας προ της εξόδου.

3. Για τους ασφαλισμένους του Ταμείου των οποίων η αμοιβή δε προσδιορίζεται βάση μισθολογικού κλιμακίου ή μισθού βαθμού. Εάν όμως η συνολική μηνιαία αμοιβή των ανωτέρω ασφαλισμένων είναι κατώτερη του ορίου αυτού τότε ο συνολικός μηνιαίος ασφαλιστικός μισθός για τον υπολογισμό της εφάπαξ παροχής ορίζεται στο 80% της συνολικής μηνιαίας αμοιβής τους. Ως συνολική μηνιαία αμοιβή θεωρούνται όλες οι αποδοχές, αμοιβές και λοιπές παροχές.

4. Σε περίπτωση μη έγκαιρης καταβολής της εφάπαξ παροχής οφειλομένης στο Ταμείο, ο υπολογισμός αυτής γίνεται με βάση το συνολικό μηνιαίο ασφαλιστικό μισθό.

6.2.2 συντάξεις

Όπως έχει αναφερθεί η επικουρική ασφάλιση παρέχει σύνταξη σε τρεις περιπτώσεις λόγω γήρατος, αναπηρίας και θανάτου. Οι προϋποθέσεις συνταξιοδοτικής ασφάλισης εμφανίζονται στους παρακάτω τρεις πίνακες.

I. K. A.- E. T. A. M.

Κατηγορίες Ασφαλισμένων	Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ασφαλισμένων έως 31-12-1992 που εφαρμόζονται και στους φορείς επικουρικής ασφάλ. (αρθ 53 Ν. 2084/1992)					
	Για πλήρη σύνταξη		Για μειωμένη σύνταξη			
	Χρόνος Ασφ.	Ηλικία	Χρόνος Ασφ.	Ηλικία	Ασφ. Δεσμός	Παρατηρήσεις
A Κοινής Κατηγορίας	4.500 η.α. (15 έτη)	65	4.500 η.α. (15 έτη)	60	Απαιτούνται 100 η.α. ανά έτος την τελευταία 5ετία	----
1. Άνδρες	10.000 η.α. (33,5 έτη)	62	10.000 η.α. (33,5 έτη)	60	-----	-----
	10.500 η.α. (πραγματικές - στρατός)	58	-----	-----	-----	-----
	10.500 η.α. (πραγματικές - στρατός)	55	10.500 η.α. (πραγματικές - στρατός)	53	-----	Οι 7.500 η.α. στα Βαρέα για πλήρη ή μειωμένη
	11.100 η.α. (πραγματικές)	A.O.H.	---	---	-----	-----
2. Γυναίκες	4.500 η.α. (15 έτη)	60	4.500 η.α. (15 έτη)	55	Απαιτούνται 100 η.α. ανά έτος την τελευταία 5ετία	----
	10.000 η.α. (33,5 έτη)	57	10.000 η.α. (33,5 έτη)	55	-----	-----
	10.500 η.α. (πραγματικές)	58	-----	-----	-----	-----
	10.500 η.α. (πραγματικές)	55	10.500 η.α. (πραγματικές)	53	-----	Οι 7.500 η.α. στα Βαρέα για πλήρη ή μειωμένη
	11.100 η.α. (πραγματικές)	A.O.H.	---	---	-----	-----
3. Μητέρες με ανήλικα ή ανίκανα τέκνα	5.500 η.α. (18,3 έτη)	55	5.500 η.α. (18,3 έτη)	50	----- Δεν απαιτείται ασφαλ. δεσμός έως τον Φεβρ. 2006 για ανέργους 24 μηνών πριν τη αίτηση συντ.	----- Στους επικουρι- κούς Φορείς εξαγοράζονται 4.500 η.α. στα B.A.E (δεν υφίσταται ασφάλιση BAE)

I. K. A. - E. T. A. M.

Κατηγορίες Ασφαλισμένων	Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης για ασφαλισμένους έως 31 - 12 - 1992			Παρατηρήσεις :
	Για πλήρη σύνταξη			
	Χρόνος Ασφάλισης	Ηλικία	Παρατηρήσεις	
Β' Ειδικής Κατηγορίας				1) Δεν υφίσταται συνταξιοδότηση με μειωμένη σύνταξη
1. Βαριά & Ανθηρα Επαγγέλματα				2) Στους φορείς επικουρικής ασφάλισης λόγω του ότι δεν προβλέπεται επασφάλιστρο βαρέων η συνταξιοδότηση με τις προϋποθέσεις των Β.Α.Ε. είναι δυνατή με εξαγορά του ελάχιστου αριθμού ημερών ασφάλισης στα Β.Α.Ε. που απαιτείται κάθε φορά για τη συνταξιοδότηση με τις προϋποθέσεις αυτές.
α. Άνδρες	4.500 η.α. (15 έτη)	60	Τα 4/5 των ημερών ασφάλισης στα Β.Α.Ε. (3.600 η.α.) και 1000 η.α. στα τελευταία 13 έτη ενώ επιπλέον για τους οικοδόμους ισχύουν ή τα ανωτέρω ή 4.500 ημερομίσθια όλα οικοδομικά και 500 τα τελευταία 13 έτη	3) Σε περίπτωση συνταξιοδότησης με 10.500 η.α. στο 55 ^ο έτος απαιτείται εξαγορά 4.500 η.α. (αντί για 7.500 η.α.)
β. Γυναίκες	4.500 η.α. (15 έτη)	55		4) Εξαιρούνται από την υποχρέωση εξαγοράς οι ασφαλισμένοι φορέων που από τις καταστατικές τους διατάξεις προβλέπονταν η συνταξιοδότηση με τις προϋποθέσεις των Β.Α.Ε. (Τ.Ε.Α.Π.Ε.Τ.)
2. Οδοκαθαριστές	4.500 η.α. (15 έτη)	58		
3. Οικοδόμοι	4.500 η.α. (15 έτη)	58		
4. Εργαζόμενοι σε υπόγειες στοές	4.050 η.α. (13,5 έτη)	55	Από 1-1-2004 όλα στις στοές	
	ή			
	4.500 η.α. (15 έτη)	50	Όλα στις στοές	
5. Τυολοί- Παραπληγικοί Τετραπληγικοί (Σύνταξη Πλάσματικής 35ετίας)	4.500 η.α. (15 έτη)	A.O.H	-----	

I. K. A.- E. T. A. M.

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης για τους ασφαλισμένους έως 31-12-1992 που εφαρμόζονται και στους φορείς επικουρικής ασφάλισης (αρθ 53 Ν. 2084/1992)

Σύνταξη αναπηρίας

Σύνταξη θανάτου
(Άρθρο 62 Ν. 2676/1999)

Συντάξιμα έτη	Παρατηρήσεις	Συντάξιμα έτη	Δικαιούμενα πρόσωπα
α) 1 έτος εργασίας (300 η.α.) πριν τη συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας	Προοδευτική αύξηση σε 14 έτη (4.200 η.α.) προστιθεμένων 120 η.α. εργασίας κατά μ.ο. για κάθε έτος ηλικίας μετά το 21°. Από αυτές οι 300 η.α. να έχουν πραγματοποιηθεί στην τελευταία 5ετία πριν την αναπηρία	Ο θανάτων να είναι συνταξιούχος ή να έχει συμπληρώσει τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την συνταξιοδότηση λόγω αναπηρίας. (Όμως, στην περίπτωση που έχει πραγματοποιήσει 1500 η.α., με 300 η.α. μέσα στην τελευταία 5ετία πριν τον θάνατο, αντί για 600)	1) Ο επιζών σύζυγος δικαιούται συντάξεως : α) Για 3 έτη μετά τον θάνατο, ανεξαρτήτως ηλικίας. β) Και μετά την τριετία, εάν την ημερομηνία του θανάτου είχε συμπληρώσει το 40ο έτος, εφόσον δεν εργάζεται ή δεν συνταξιοδοτείται (αλλιώς η σύνταξη περιορίζεται στο 50 %). γ) Εάν είναι ανάπηρος με ποσοστό 67 % (ανεξαρτήτως άλλων προϋποθέσεων). δ) Μετά τη συμπλήρωση του 65ου έτους όπου η τυχόν διακοπείσα ή μειωμένη σύνταξη επαναχορηγείται ολόκληρη εάν ο επιζών δεν εργάζεται ή δεν λαμβάνει σύνταξη (αλλιώς η σύνταξη περιορίζεται στο 70 % αυτής)
β) 5 έτη (1500 η.α.)	Τα 2 έτη (600 η.α.) μέσα στην τελευταία 5ετία πριν την αναπηρία		2) Τα ανήλικα ή ανάπηρα ή σπουδάζοντα (μέχρι το 24ο έτος) τέκνα λαμβάνουν τη σύνταξη του επιζώντα γονέα που διακόπτεται ή το υπόλοιπο αυτής εάν καταβάλλεται μειωμένη.
γ) 15 έτη (4.500 η.α.)	Οποτεδήποτε		
δ) Α.Ο.Η.	Σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή ατυχήματος κατά την απασχόληση		

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

7.1 Η Χρηματοδότηση της Κοινωνικής Ασφάλισης

Η χρηματοδότηση του ελληνικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης περιλαμβάνει διαφορετικούς μηχανισμούς για τους δύο πυλώνες. Έτσι ο πρώτος πυλώνας του δημόσιου συστήματος ασφάλισης στηρίζεται κατά βάση σε ένα τριμερές μοντέλο χρηματοδότησης (κράτος – εργοδότες – εργαζόμενοι) ενώ ο δεύτερος πυλώνας των επαγγελματικών ταμείων χρηματοδοτείται από τις εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων.

1. Η χρηματοδότηση του πρώτου πυλώνα

Οι φορείς και οι παροχές του πρώτου πυλώνα *χρηματοδοτούνται από σύνθετους μηχανισμούς που περιλαμβάνουν:*

- εισφορές εργαζομένων
- εισφορές εργοδοτών
- τακτική συμμετοχή του κρατικού προϋπολογισμού
- κοινωνικούς πόρους
- έκτακτη κρατική επιχορήγηση
- πόρους από την αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης

2. Η χρηματοδότηση του δεύτερου πυλώνα

Η χρηματοδότηση του δεύτερου πυλώνα που εισάγεται θεσμικά το 2002 μέσω των ρυθμίσεων για τα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης καλύπτεται αποκλειστικά από εισφορές των εργοδοτών και των εργαζομένων. Τα ταμεία επαγγελματικής ασφάλισης που χορηγούν συνταξιοδοτικές παροχές λειτουργούν μάλιστα με βάση το κεφαλαιοποιητικό σύστημα.

Πόροι των ταμείων επαγγελματικής ασφάλισης αποτελούν οι τακτικές και έκτακτες εισφορές των ασφαλισμένων, οι τακτικές και έκτακτες: εισφορές των εργοδοτών οι πρόσοδοι περιουσίας και η απόδοση των κεφαλαίων και αποθεματικών τους. Τα ταμεία υποχρεούνται στη δημιουργία αποθεματικών που καλύπτουν τις υποχρεώσεις οι οποίες αναλαμβάνονται έναντι των ασφαλισμένων και των δικαιούχων παροχών. Επιτρέπεται η αξιοποίηση των αποθεματικών υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ποσοστό μέχρι 10 % των τεχνικών αποθεματικών επενδύεται σε ακίνητα

- ποσοστό μέχρι 70% των τεχνικών αποθεματικών επενδύεται σε μετοχές και ομολογίες εταιρειών

- ποσοστό μέχρι 20% των τεχνικών αποθεματικών τους επενδύεται σε έντοκα γραμμάτια και τραπεζικές καταθέσεις

Επίσης επιτρέπεται μέχρι ποσοστού 5% των τεχνικών αποθεματικών του ταμείου η επένδυση σε χρηματοοικονομικά μέσα που εκδίδει η ίδια η επιχείρηση που έχει συστήσει το ταμείο.

7.2 Η Χρηματοδότηση της Επικουρικής Ασφάλισης

Η επικουρική ασφάλιση θα έπρεπε να χρηματοδοτείται αποκλειστικά και μόνο από εισφορές των εργαζομένων και των εργοδοτών με αναλογία εισφορών 1:1

Λόγω όμως των συνθηκών που επικρατούσαν κατά τη γέννησή της, η χρηματοδότηση ακολούθησε την πολυπλοκότητα της κύριας ασφάλισης. Έτσι έχουμε τρεις κατηγορίες φορέων επικουρικής ασφάλισης από άποψη χρηματοδότησης:

- Χρηματοδότηση μόνο από εισφορές εργαζομένων και τέτοιοι φορείς ήταν κυρίως, μέχρι πρότινος τα Ταμεία Αρωγής των Δημοσίων Υπαλλήλων
- Χρηματοδότηση από εισφορές εργοδότη και εργαζομένων. Περιλαμβάνονται οι περισσότεροι φορείς επικουρικής ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή η επιβάρυνση επιμερίζεται κυρίως μεταξύ εργαζομένων και εργοδότη και ανέρχεται σε ποσοστό 3%-5% για τον καθένα επί των καταβαλλομένων αποδοχών συνήθως αυτών που λαμβάνονται υπόψη και για τις κρατήσεις του κύριου φορέα. Βέβαια υπάρχουν και εξαιρέσεις όπου η επιβάρυνση του εργοδότη είναι μεγαλύτερη του εργαζόμενου και φθάνει μέχρι και το τριπλάσιο αυτής, όπως συμβαίνει κυρίως με τα ταμεία επικουρικής ασφάλισης των υπαλλήλων ορισμένων Τραπεζών.
- Χρηματοδότηση από εισφορές εργοδοτών, εργαζομένων και κοινωνικούς πόρους. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα έσοδα από κοινωνικούς πόρους υπερτερούν κατά πολύ των λοιπών εισφορών και αποτελεί την κύρια πηγή χρηματοδότησης των φορέων αυτών π.χ το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Εκπροσώπων & Υπαλλήλων Εργατικών Επαγγελματικών Οργανώσεων (Τ.Ε.Α.Ε.Υ.Ε.Ε.Ο) που έχει ήδη συγχωνευθεί στο ΕΤΕΑΜ²⁸.

²⁸ Υπουργείο Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας
<<επικουρική ασφάλιση>> Συντάκτες Σ. Αργύρη – Γ. Βανικιώτης 2004

7.2.1 Εισφορές εργαζομένων και εργοδοτών

Υπάρχουν διαφορετικά συστήματα χρηματοδότησης ανάλογα με τις επαγγελματικές κατηγορίες των ασφαλισμένων. Οι μισθωτοί του ιδιωτικού τομέα καλύπτονται από ένα τριμερές σύστημα χρηματοδότησης που στηρίζεται στο αναδιανεμητικό μοντέλο και θεσμοθετήθηκε το 199. Σύμφωνα με το σύστημα αυτό, οι βασικές παροχές καλύπτονται από εισφορές επί των μισθών των εργαζομένων, που έχουν διαμορφωθεί για τους ασφαλισμένους μετά την 1.1.1993 ως εξής

Εισφορές για τις παροχές του ΙΚΑ

Επικουρική σύνταξη	Εργαζόμενοι	Εργοδότες
	3%	3%

Οι δημόσιοι υπάλληλοι που διορίστηκαν μετά το 1992 καταβάλλουν εισφορές για επικουρική σύνταξη σε ποσοστό 5%.

Οι συνταξιούχοι όλων των φορέων κύριας και επικουρικής ασφάλισης, εκτός από τον ΟΓΑ και το ΝΑΤ υποχρεώνονται επίσης σε ειδική εισφορά, που παρακρατούνταν από τις καταβαλλόμενες συντάξεις. Αύτη η ειδική εισφορά καταργήθηκε πρόσφατα με το νόμο 3245/2004.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΑΞΗΣ

8.1 Ποσό επικουρικής σύνταξης για τους μισθωτούς

Το ύψος της επικουρικής σύνταξης ορίζεται σε ποσοστό 20% των συνταξίμων αποδοχών ή ασφαλιστικών κατηγοριών για 35 έτη ασφάλισης ή 10500 ημερών ασφάλισης προσαυξανόμενο ή μειούμενο κατά 1/35 για κάθε χρόνο ασφάλισης μεγαλύτερο ή μικρότερο των 35 ετών.

Για την επικουρική ασφάλιση κάθε έτος ασφάλισης ισοδυναμεί με το 0.57% των συντάξιμων αποδοχών²⁹.

Στη περίπτωση προσώπων που είχαν υπαχθεί στις διατάξεις περί βαρέων και υπερβαρέων επαγγελματιών αλλά συνταξιοδοτούνται με τις κοινές διατάξεις λόγω αλλαγής επαγγελματικής ιδιότητας ή άλλων λόγων δικαιούνται προσαύξησης στο ποσό της βασικής σύνταξης που αναλογεί στα έτη ή τις ημέρες για τις οποίες καταβλήθηκαν οι πρόσθετες εισφορές κατά ποσοστό 20%.

Το ποσό σύνταξης λόγω αναπηρίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο της σύνταξης που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης 15 ετών και λόγω αναπηρίας από εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο δεν μπορεί να είναι κατώτερο της σύνταξης που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης 20 ετών.

Το κατώτερο όριο συντάξεων μειώνεται σε κάθε περίπτωση που ο συνταξιούχος λαμβάνει μειωμένη σύνταξη

Το ποσό σύνταξης λόγω θανάτου αντιστοιχεί στο 50% της σύνταξης για τον επιζώντα σύζυγο ή τέκνο ορφανό και από τους δύο γονείς.

Το ποσό σύνταξης κάθε τέκνου 25% της σύνταξης του θανόντος.

Το ποσό της σύνταξης συζύγου και τέκνου δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 80% της σύνταξης που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης 15 ετών ή προκειμένου για εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική νόσο για χρόνο ασφάλισης 20 ετών.

Η σύνταξη για τα επικουρικά ταμεία, υπολογίζεται από τον τύπο:

²⁹ βλέπε παράρτημα 2

$$\Sigma = \frac{N}{35} \times 20\% \times (\Sigma.A)$$

Όπου N : έτη ασφάλισης

(ΣΑ) : συντάξιμες αποδοχές

Σαν συντάξιμες αποδοχές λαμβάνεται το ηλικίο της διαίρεσης του συνόλου των μηνιαίων αποδοχών των τελευταίων 5 ημερολογιακών ετών που προηγούνται εκείνου της υποβολής αίτησης συνταξιοδότησης και επί των οποίων καταβλήθηκαν ασφαλιστικές εισφορές χωρίς τον υπολογισμό δώρων εορτών και επιδόματος αδείας, δια του αριθμού των μηνών απασχόλησης που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος εντός της χρονικής αυτής περιόδου.

Οι αποδοχές του ασφαλισμένου κάθε έτους, πλην του τελευταίου, λαμβάνονται υπόψη αυξημένες κατά το ποσοστό αύξησης των συντάξεων του Ταμείου.

Σαν κατώτατο όριο σύνταξης λόγω γήρατος-αναπηρίας ορίζεται η σύνταξη που αντιστοιχεί σε 15 έτη ασφάλισης και λόγω εργατικού ατυχήματος αυτή των 20 ετών.

8.2 Ποσό επικουρικής σύνταξης για τους Δημοσίους υπαλλήλους

Το ύψος της επικουρικής σύνταξης καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από σύνταξη αναλογιστικής μελέτης και γνώμης του Δ.Σ κάθε επικουρικού φορέα και γνωμοδότηση του ΣΚΑ, ανάλογα με την οικονομική κατάσταση κάθε φορέα όπως αυτή διαμορφώνεται με τα νέα δεδομένα του παρόντος νόμου (εισφορές, χρονικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης, όρια ηλικίας)

Με την ίδια απόφαση μπορεί να ανακαθοριστεί και το ποσό των ήδη χορηγουμένων και καταβαλλόμενων συντάξεων.

Η σύνταξη προσαυξάνεται κατά 1/50 για κάθε έτος υπηρεσίας επί πλέον των 35 ετών και επέρχεται ανάλογη μείωση των κατωτέρων ορίων σύνταξης στην περίπτωση που ο ασφαλισμένος δικαιούται μειωμένη σύνταξη.

Η σύνταξη για τα επικουρικά ταμεία που παραπέμπουν στις διατάξεις του Δημοσίου, υπολογίζεται από τον τύπο :

N

$$\Sigma = \frac{N}{35} \times S \% \times (\Sigma.A)$$

35

όπου N: έτη ασφάλισης < =35

S : συντελεστής υπολογισμού συντάξεων ταμείου

(ΣΑ): συντάξιμες αποδοχές οριζόμενες σαν άθροισμα του βασικού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

9.1 Γενικά προβλήματα που προκύπτουν από την πολυδιάσπαση του συστήματος

Τα κυριότερα προβλήματα που προκύπτουν από την λειτουργία πολλών και φορέων επικουρικής ασφάλισης είναι τα εξής:

Η έλλειψη οργανωτικής υποδομής και η λειτουργία των φορέων με τις απαρχαιωμένες μεθόδους της καρτέλας που σε ορισμένες περιπτώσεις λείπει και αυτή.

Η έλλειψη ομοιόμορφης ρύθμισης των διαφόρων θεμάτων στους Οργανισμούς (π.χ. αναγνώριση και εξαγορά χρόνου).

Διαφορές στις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. Διαφορές στην παρεχόμενη ασφαλιστική προστασία με συνέπεια τις ανισότητες παροχών ανάμεσα σε ομάδες εργαζομένων. που σε ορισμένες περιπτώσεις φθάνει τα όρια της υπερπροστασίας μετά τη θέσπιση προνομιακών παροχών που χρηματοδοτούνται με κοινωνικούς πόρους από το κοινωνικό σύνολο. Άσκοπη σπατάλη εργατικού δυναμικού για τη λειτουργία του κάθε Ταμείου (Διευθυντής - Προϊστάμενοι - υπάλληλοι) και γενικά αυξημένες δαπάνες λειτουργίας που απορροφούν μέρος των εσόδων δαπάνες διοίκησης του.

Δυσκολία εποπτείας λόγω της πολυπλοκότητας της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας και αποδυνάμωση του ενιαίου χαρακτήρα της κοινωνικής ασφάλισης, προβλήματα στη διαδοχική ασφάλιση των εργαζομένων.

Αδυναμία επιβίωσης σε μία αρνητική κοινωνική συγκυρία, καθόσον η αρχή της ασφάλισης στηρίζεται στην αρχή του μεγάλου αριθμού των ασφαλισμένων προκειμένου να αντιμετωπισθούν οι αδυναμίες που εμφανίζονται σε συγκεκριμένες επαγγελματικές κατηγορίες λόγω των εξελίξεων της αγοράς εργασίας. Επομένως όσο μικρότερος είναι ο αριθμός των ασφαλισμένων ενός Ταμείου, τόσο δυσκολότερα μπορεί να αντεπεξέλθει αυτό σε μία αρνητική συγκυρία.

Το βασικό όμως πρόβλημα ήταν η έλλειψη προϋποθέσεων βιωσιμότητας των φορέων αυτών εξαιτίας της μη επαρκούς απόδοσης των αναγκαστικά περιορισμένων λόγω αριθμού ασφαλισμένων αποθεματικών και της επιδείνωσης της σχέσης ασφαλισμένων συνταξιούχων που ήταν εντονότερη σε ορισμένους εργασιακούς κλάδους. Τέτοια προβλήματα αντιμετώπισαν πολλά Ταμεία που ασφαλίζουν δημόσιους υπάλληλους ή υπάλληλους ΝΠΔΔ με το θεσμό της 35ετίας ή την αναδιάρθρωση των Υπουργείων με τη μεταφορά υπηρεσιών από ένα Υπουργείο σε άλλο, αλλά και στα επικουρικά Ταμεία του ιδιωτικού Τομέα όπου μειώθηκε ο αριθμός των ασφαλισμένων τους λόγω ανεργίας ή συρρίκνωσης του κλάδου εργασίας τους.

9.2 Επιμέρους προβλήματα των φορέων επικουρικής ασφάλισης

Βεβαίωση και είσπραξη των πόρων.

Το πρόβλημα αυτό είναι γενικότερο πρόβλημα της κοινωνικής ασφάλισης, καθίσταται όμως οξύτερο στην επικουρική ασφάλιση για τους παρακάτω λόγους:

- α. Οι Οργανισμοί Επικουρικής Ασφάλισης δεν είναι τόσο καλά οργανωμένοι όσο αυτοί της κύριας ασφάλισης για τους οποίους η μέριμνα της πολιτείας είναι μεγαλύτερη
- β. Η επικουρική ασφάλιση είναι διασπαρμένη σε πολλούς κλαδικούς φορείς και λόγω της υφιστάμενης πολυνομίας οι εργαζόμενοι αγνοούν σε ποιο φορέα υπάγονται ή δεν ασφαλίζονται καθόλου, με αποτέλεσμα τη διαφυγή εσόδων των ταμείων
- γ. Είναι γεγονός ότι οι εργαζόμενοι φροντίζουν για την κύρια ασφάλισή τους επειδή από αυτή εξαρτάται και η υγειονομική τους περίθαλψη ενώ αμελούν για την επικουρική τους.
- δ. Οι εργοδότες όταν βρίσκονται σε ταμειακή ή οικονομική αδυναμία φροντίζουν με κάθε τρόπο να τακτοποιούν τις υποχρεώσεις τους μόνο απέναντι στους Οργανισμούς Κύριας Ασφάλισης. Για τις οφειλές αυτές θεσπίζονται με διάφορους νόμους ρυθμίσεις σε δόσεις αλλά και κυρώσεις

σοβαρές, πράγμα που δεν συμβαίνει με τις οφειλές προς τα επικουρικά Ταμεία.

Με τις διατάξεις των νόμων 1902/90 1976,1991 οι οφειλές προς τα επικουρικά ταμεία υπόκεινται στις ίδιες κυρώσεις με τις αντίστοιχες των φορέων Κύριας Ασφάλισης πρόσθετα τέλη μέχρι 120%. Μειονέκτημα των ρυθμίσεων πάντως αποτελεί το γεγονός ότι δεν ζητείται παράλληλα απογραφική ή ασφαλιστική ενημερότητα των ενδιαφερομένων τουλάχιστον για τα μεγάλα επικουρικά ταμεία, ούτως ώστε να ελέγχονται οι εργοδότες επιχειρήσεις και να εισπράττονται οι οφειλόμενες εισφορές κατά την πραγματοποίηση της απασχόλησης (έγκαιρη βεβαίωση & είσπραξη οφειλών). ε. Η εγγενής αδυναμία των διαφόρων ταμείων να πιστοποιήσουν, να ελέγξουν και να εισπράξουν τους πόρους τους, με αποτέλεσμα να εμφανίζεται εισφοροδιαφυγή ύψους πολλών δισεκατομμυρίων.

Ύψος ασφαλιστικής προστασίας - διαφοροποιήσεις ποσών συντάξεων

α. Η κατάτμηση του θεσμού της επικουρικής ασφάλισης σε πολλά μικρά Ταμεία και ο τρόπος χρηματοδότησής τους είχε σαν αποτέλεσμα τη σημαντική διαφοροποίηση της παρεχόμενης ασφαλιστικής προστασίας και την ανομοιομορφία στη ρύθμιση των ασφαλιστικών θεμάτων.

Τα Ταμεία υπέρ των οποίων θεσπίστηκαν κοινωνικοί πόροι, μπορούσαν και είχαν τη δυνατότητα χορήγησης συντάξεων που κυμαίνονται από πάνω από το 60% του ασφαλιστέου μισθού, χωρίς να εμφανίζουν οικονομικό πρόβλημα ενώ τα Ταμεία που χρηματοδοτούνται από εισφορές μόνο των ασφαλισμένων εργοδοτών αδυνατούν να χορηγήσουν σύνταξη μεγαλύτερη του 20% περίπου χωρίς να προκύψει μακροχρόνια οικονομικό έλλειμμα. Τα παραπάνω έχουν σαν αποτέλεσμα, το ύψος της παρεχόμενης ασφαλιστικής προστασίας να είναι αντιστρόφως ανάλογο προς την επιβάρυνση των εργαζομένων. Αντί η Κοινωνική Ασφάλιση να αναπληρώνει μέχρις ενός ορισμένου ποσοστού το εισόδημα που χάνει ο εργαζόμενος από την εργασία του πολλές φορές το υπερκαλύπτει. Το γεγονός αυτό αποτελεί ένα σημαντικό μειονέκτημα του συστήματος Κοινωνικής ασφάλισης στη χώρα μας δεδομένου ότι υπάρχουν πολλοί συνταξιούχοι με συντάξεις σημαντικά μεγαλύτερες από

τους μισθούς που έπαιρναν όταν εργάζονταν. Η συνταξιοδοτική κάλυψη στις περιπτώσεις συνταξιούχων που λαμβάνουν και 2-3 επικουρικές συντάξεις συνοπολογιζόμενης και της κύριας σύνταξης φθάνει έως και το 200% των αποδοχών, γεγονός που όχι μόνον είναι προκλητικό αλλά αντιτίθεται πλήρως στο σκοπό του θεσμού της Κοινωνικής ασφάλισης επιφέροντας τις επικρίσεις των Εμπειρογνομόνων.

Λειτουργία της Επικουρικής Ασφάλισης από Ασφαλιστικούς Οργανισμούς με μορφή Ν.Π.Ι.Δ.

Σημαντικό πρόβλημα στον τομέα της πρόσθετης ασφάλισης ήταν η λειτουργία ασφαλιστικών οργανισμών, με τη μορφή ΝΠΙΔ.

Τέτοιοι Οργανισμοί είναι κυρίως τα Επικουρικά Ταμεία των Τραπεζών και ορισμένων άλλων επιχειρήσεων, που έχουν συσταθεί με συλλογική σύμβαση εργασίας μεταξύ Τράπεζας (εργοδότη) και του Συλλόγου των Υπαλλήλων (εργαζόμενοι).

Αποτέλεσμα αυτής της νομικής κατάστασης είναι το γεγονός ότι παρότι τα Ταμεία αυτά λειτουργούν σαν ασφαλιστικοί οργανισμοί και έχουν θεσπιστεί υπέρ αυτών εργοδοτικές εισφορές, δεν υπόκειντο σε κανένα έλεγχο από την πολιτεία. Το πρόβλημα αυτό έχει ήδη επιλυθεί αφού και με τον τελευταίο ασφαλιστικό νόμο 2084/92 (άρθρο 2. παρ.4) όλοι οι ασφαλιστικοί Οργανισμοί, ανεξάρτητα από την νομική τους μορφή, υπόκεινται στον έλεγχο της Πολιτείας.

Σημειώνεται ότι με τη διάταξη του άρθρου 11 του Ν. 3029/2002 παρέχεται η δυνατότητα για τους οποιασδήποτε μορφής επικουρικούς φορείς κοινωνικής ασφάλισης που λειτουργούν στο χώρο των Τραπεζών, να συνενώνονται σε Ενιαίο Ταμείο Ασφαλίσεως μορφής Ν.Π.Ι.Δ. που θα καλύπτει το προσωπικό ομοειδών επιχειρήσεων και θα διέπεται από διατάξεις περί των Ταμείων Αλληλοβοηθείας.

Οικονομική αδυναμία

Είναι γεγονός ότι πολλά Ταμεία εμφανίζουν Οικονομική αδυναμία υποβάλλοντας αιτήματα για ενίσχυσή τους με νέους πόρους ή για τη συγχώνευσή τους σε άλλους φορείς (Ε.Τ.Ε.Α.Μ.).

Αυτή η αδυναμία οφείλεται Κυρίως:

α. Στη μεταβαλλόμενη δομή του πληθυσμού. Με άλλα λόγια η γήρανση του πληθυσμού που συνεπάγεται σημαντική αύξηση των δαπανών στις συντάξεις.

β. Στην αύξηση της ανεργίας που έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση του αριθμού των απασχολούμενων και κατά συνέπεια την απώλεια εισφορών από τη μη είσοδο στην ασφάλιση ατόμων νεαρά ηλικίας.

γ. Στις προνομιακές ρυθμίσεις για τις ασθενέστερες οικονομικά ομάδες του πληθυσμού. Τέτοιες ρυθμίσεις είναι η θέσπιση κατωτάτων ορίων, οι εκάστοτε ρυθμίσεις για τους ομογενείς, η αναγνώριση της εθνικής αντίστασης κ.λπ.

δ. Στη συνταξιοδότηση μεγάλου αριθμού ατόμων με μειωμένες προϋποθέσεις όπως αυτές λόγω αναπηρίας. Στις χαριστικές διατάξεις αναγνώρισης των προϋπηρεσιών και στη συνταξιοδότηση προσώπων αμέσως με τη σύσταση των επικουρικών ταμείων. Οι παράγοντες αυτοί επηρέασαν πάρα πολύ την οικονομική κατάσταση των φορέων με αποτέλεσμα πριν επέλθει η ωρίμανση αυτών, να έχουν έντονα οικονομικά προβλήματα με όλες τις δυσμενείς συνέπειες για τις μεταγενέστερες γενεές ασφαλισμένων τους.

στ. Στη σταδιακή επέκταση των Ταμείων επικουρικής ασφάλισης, όπως αυτή του Ε.Τ.Ε.Α.Μ. με την οποία δόθηκε δυνατότητα συνταξιοδότησης στις νέες

ομάδες εργαζομένων που εισήλθαν στην ασφάλιση, να συνταξιοδοτηθούν με μειωμένες προϋποθέσεις, γιατί διαφορετικά δεν θα έπαιρναν ποτέ σύνταξη.

ζ. Στη μη αποδοτική επένδυση των διαθεσίμων που συσσωρεύτηκαν κατά την πρώιμη φάση λειτουργίας των φορέων.

η .Τέλος στην αναποτελεσματικότητα του διοικητικοοργανωτικού μηχανισμού των φορέων αυτών που έχουν σαν αποτέλεσμα την απώλεια σημαντικών εσόδων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Είναι φανερό πόσο πολύ απασχολεί και θα συνεχίσει να απασχολεί το θέμα του ασφαλιστικού τόσο τους αρμοδίους όσο και τους απλούς πολίτες. Αυτό άλλωστε το διαπιστώνουμε καθημερινά από τα δημοσιεύματα στον τύπο και στα Μέσα Ενημέρωσης.

Η εμφάνιση της επικουρικής ασφάλισης έγινε με σκοπό να δώσει λύση στο κοινωνικοασφαλιστικό πρόβλημα που επικρατούσε. Κανείς δεν μπορεί να εκφέρει άποψη πάνω σε αυτό το θέμα αφού και η επικουρική ασφάλιση παρουσίασε προβλήματα, τόσο με τις συνεχές αλλαγές στις νομοθετικές ρυθμίσεις όσο με τον μεγάλο αριθμό επικουρικών ταμείων κάνοντας την δυσνόητη. Θα ήταν άδικο να μην γίνει νύξη και για το θετικό ρόλο της, προσφέροντας μια παραπάνω βοήθεια στους ασφαλισμένους.

Το βασικό συμπέρασμα που θεμελιώνεται είναι ότι στην επικουρική ασφάλιση επικρατεί μια αβεβαιότητα, μια ασάφεια, μια διαστρέβλωση και πολυπλοκότητα των γεγονότων όπως άλλωστε σε ολόκληρη την κοινωνική ασφάλιση. Κανείς δεν μπορεί να πει τι θα ισχύει στο μέλλον, αν τα πράγματα θα είναι καλύτερα ή χειρότερα.

Απαιτείται λοιπόν να στραφεί το ενδιαφέρον των πολιτικών και κοινωνικών φορέων προς την επικουρική ασφάλιση με σκοπό την στήριξη και αναβάθμιση της.

Για να γίνουν οι τροποποιήσεις και να λυθούν τα προβλήματα θα χρειαστεί χρόνος και ίσως να περάσει αρκετός μέχρι να δούμε αλλαγές με επιθυμητά αποτελέσματα. Ο χρόνος θα δείξει.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Γεώργιος Αθ. Προβόπουλος, *Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών κοινωνική ασφάλιση*, Αθήνα, 1987
2. Μιλτιάδης Νεκτάριος, *εισαγωγή στην ιδιωτική ασφάλιση*, 1998
3. ΟΤΟΕ, *η αυτονομία και αυτοδιαχείριση των επικουρικών ταμείων*, Αθήνα, 1998
4. Γεώργιος Προβόπουλος, Ιωάννης Υφαντόπουλος, *ειδικά θέματα κοινωνικής πολιτικής*, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα, 1990
5. Οδηγός του ασφαλισμένου, *ΙΚΑ*, Αθήνα, 2004
6. Βασιλείου Δ. Κιάντου, *ασφαλιστικό δίκαιο*, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2003
7. *Οδηγός ασφάλισης ΤΑΞΥ*, επιμέλεια έκδοσης Ευστ. Στρίμπερ Αθήνα , 2004
8. Υπουργείο Απασχόλησης & Κοινωνικής Προστασίας, συντάκτες Σ. Αργύρη ,Γ. Βανικιώτης, *επικουρική ασφάλιση*, Αθήνα, 2004
9. Ρομπόλης Σ., Ξυδέας Ε., *κοινωνική ασφάλιση στην Ελλάδα περιπτώσεις του ΙΚΑ*, Αθήνα, 1993

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΑΞΗ 15ΕΤΙΑΣ ΛΟΓΩ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΕ ΒΑΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΘΥΓΙΕΙΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΘΕΝΤΕΣ ΜΕΧΡΙ 31.12.92			ΑΣΦΑΛΙΣΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ 1.1.93 ΚΑΙ ΕΦΕΞΗΣ		
ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞ.
4500 ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ 3600 ΣΤΟΝ ΚΒΑΕ ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ 3600 ΟΙ 1000 ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΠΡΑΓΜΑ ΤΟΠΟΙΗΘΕΙ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΒΕΤΙΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ Ή ΤΗ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ	60ο άνδρες 55ο γυναίκες	Πλήρες	4.500 ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ 3375 ΣΤΟΝ ΚΒΑΕ	60ο άνδρες- γυναίκες	Πλήρες

ΣΥΝΤΑΞΗ 15ΕΤΙΑΣ

ΑΣΦΑΛΙΣΘΕΝΤΕΣ ΜΕΧΡΙ 31.12.92			ΑΣΦΑΛΙΣΘΕΝΤΕΣ ΑΠΟ 1.1.93		
ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞΗΣ	ΧΡΟΝΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣ	ΟΡΙΟ ΗΛΙΚΙΑΣ	ΠΟΣΟ ΣΥΝΤΑΞ.
4500 ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	65ο άνδρες 60ο γυναίκες	Πλήρες	4500 ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	65ο άνδρες- γυναίκες	Πλήρες
4500 ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ 100 ΚΑΘΕ ΧΡΟΝΟ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗ 5ΕΤΙΑ.	60ο άνδρες 55ο γυναίκες	Μειωμένο κατά 1/267 για κάθε μήνα που υπολείπεται για τη συμπλήρωση του 60ου έτους της ηλικίας	4500 ΗΜΕΡΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ 750 ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ 5ΕΤΙΑ	60ο	Μειωμένο κατά 1/267 για κάθε μήνα που υπολείπεται από τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας.

όλους τους φορείς, που χορηγούν συντάξεις λόγω αναπηρίας συμπεριλαμβανομένου και του Ο.Γ.Α..

Άρθρο 50 Συντάξιμες αποδοχές

1. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 37 του α.ν. 1846/1951 όπως ισχύει προστίθεται διάταξη, που έχει ως εξής:

“Από 1-1-1993 για τον υπολογισμό των συντάξεων λαμβάνεται υπόψη το 90% των δώρων εορτών. Το ποσοστό αυτό μειώνεται για κάθε επόμενο έτος κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες μέχρι μηδενισμού του”.

2. Οι παραπάνω διατάξεις έχουν εφαρμογή και στους λοιπούς φορείς κύριας ασφάλισης, στους οποίους για τον προσδιορισμό των συντάξεων λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, τα δώρα εορτών και το επίδομα αδείας.

Άρθρο 51 Ποσό σύνταξης

1. Προκειμένου περί μισθωτών το ποσό της μηνιαίας σύνταξης λόγω γήρατος ή αναπηρίας για χρόνο ασφάλισης 35 ετών ή 10.500 ημερών δεν μπορεί να υπερβίνει, χωρίς δικαιονομικά επιδόματα, το 80% των κατά τις οικείες διατάξεις των φορέων και τις διατάξεις του άρθρου 50 του παρόντος μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών, ούτε το τετραπλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλήν λ.ε.π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό υφέσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων.

2. Το ποσό σύνταξης για όσους παραμένουν στην υπηρεσία μετά τη συμπλήρωση 35ετούς συντάξιμου χρόνου, υφένεται κατά 1/50 για κάθε έτος ή 300 ημέρες υπηρεσίας πέραν του 35ου έτους. Η παραπάνω προσαύξηση μπορεί να χορηγείται και πέραν του ποσοστού της προηγούμενης παραγράφου. Από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, εξαιρείται το Ι.Κ.Α. για το οποίο έχουν εφαρμογή οι ισχύουσες της νομοθεσίας του.

3. Με επιφύλαξη των διατάξεων της περ. δ' της παρ. του άρθρου 28 του α.ν. 1846/1981 τα κατώτατα όρια σύνταξεων, που χορηγούν οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης κινούνται σε κάθε περίπτωση που ο συνταξιούχος λαμβάνει σύνταξη μειωμένη.

4. Στους ασφαλισμένους του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι οποίοι καθίστανται συνταξιούχοι λόγω πάθησης από 1.1.1993 και μετά, έχουν χρόνο ασφάλισης των 4.500 ημερών και δικαιούνται τα κατώτατα όρια σύνταξης, χορηγείται προσαύξηση 1% για κάθε 300 ημέρες ασφάλισης επιπλέον των 4.500 ημερών, που υπολογίζεται επί του 25πλάσιου του τεκμαρτού ημερομισθίου της ασφαλιστικής κλάσης στην οποία κατατάσσονται οι ασφαλισμένοι. Η κατά το προηγούμενο εδάφιο προσαύξηση χορηγείται σε ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α., οι οποίοι συνταξιοδοτούνται λόγω γήρατος από 1.1.1993 και μετά και η σύνταξη που δικαιούνται είναι μεγαλύτερη των κατώτατων ορίων όσον τα κατώτατα όρια σύνταξης και η προσαύξηση που τους αναλογεί σύμφωνα με τα ανωτέρω υπερβαίνουν το ποσό σύνταξης που δικαιούνται βάσει των οργανικών τάξεων.

5. Η σύνταξη που καταβάλλεται από φορείς κύριας και επικουρικής ασφάλισης σε θήλεα τέκνα θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου και πέραν του 18ου έτους της ηλικίας ή του 24ου εάν σπουδάζουν μειώνεται κατά το 1/3 όσον το μέσο μηνιαίο ακαθάριστο πραγματικό εισόδημά τους, πέραν της σύνταξης (κύριας και επικουρικής), όπως προκύπτει από τη φορολογική δήλωσή τους, του

προηγούμενου έτους, υπερβαίνει το 40πλάσιο του εκάστοτε ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη και κατά το 1/2 εφόσον υπερβαίνει το 60πλάσιο.

Στην περίπτωση αυτή υποχρεούνται να υποβάλλουν στους φορείς κύριας ασφάλισης από τους οποίους τους χορηγείται σύνταξη, στο πρώτο δίμηνο κάθε έτους, επικυρωμένο αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος του φόρου εισοδήματος του προηγούμενου έτους.

Τα πιο πάνω δεν ισχύουν για τα ανάπηρα και ανάκανα για κάθε βιοποριστική εργασία παιδιά με ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.

Αυστηρότερες προϋποθέσεις προβλεπόμενες από τις καταστατικές διατάξεις των Ταμείων εξακολουθούν να ισχύουν.

6. Οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 40 του ν. 1902/1990 έχουν εφαρμογή και για τους συνταξιοδοτηθέντες πριν από την εφαρμογή του παραπάνω νόμου.

Η αναπροσαρμογή της σύνταξης γίνεται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και τα οικονομικά αποτελέσματα αρχίζουν από την ημερομηνία της αίτησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' Επικουρική ασφάλιση

Άρθρο 52 Εισφορές

1. Το ποσοστό εισφοράς στους φορείς επικουρικής ασφάλισης μισθωτών δεν μπορεί να είναι, για τον ασφαλισμένο, κατώτερο του 3% επί των αποδοχών αυτού, που υπόκεινται σε εισφορές σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις κάθε φορέα και του 3% για τον εργοδότη. Μικρότερα ποσοστά αναπροσαρμόζονται σταδιακά από 1-1-1993 σε τρία έτη.

2. Από 1-1-1995 η σχέση εισφοράς ασφαλισμένου προς την εισφορά εργοδότη στους φορείς επικουρικής ασφάλισης μισθωτών, στους οποίους προβλέπεται εισφορά εργοδότη ορίζεται σε 1 προς 1. Η παραπάνω σχέση δεν ισχύει για τους φορείς Επικουρικής Ασφάλισης, οι οποίοι χορηγούν σύνταξη σε υποκατάσταση κύριας ασφάλισης. Αν οι εργοδότες των ασφαλισμένων των επικουρικών αυτών φορέων καλύπτουν τα οργανικά ελλείμματα σύμφωνα με τις καταστατικές ή άλλες διατάξεις, η κάλυψη γίνεται μέχρι ποσού που δεν θα υπερβαίνει σε καμιά περίπτωση το ποσό που καταβλήθηκε για την κάλυψη των ελλειμμάτων του έτους 1992.

Αν η εισφορά ασφαλισμένου και εργοδότη διαφέρουν από την κατά τα ανωτέρω σχέση, αποκαθίσταται η σχέση αυτή με αύξηση της μικρότερης εισφοράς ή μείωση της μεγαλύτερης ή και τα δύο, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του φορέα και του Συμβουλίου Κοινωνικής Ασφάλειας (Σ.Κ.Α.).

Ως εισφορά ασφαλισμένου ή εργοδότη για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής θεωρούνται και οι εισφορές, οι οποίες δεν υπολογίζονται σε ποσοστό επί των αποδοχών των ασφαλισμένων, κατά τα οριζόμενα με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

3. Το μηνιαίο ποσό της εισφοράς, που καταβάλλεται στους φορείς επικουρικής ασφάλισης αυτοαπασχολούμενων, δεν μπορεί να είναι από 1-1-1995 και μετά μικρότερο της εισφοράς, που προκύπτει με βάση το κατά το έτος 1991 μέσο μηνιαίο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένο με το εκάστοτε ποσοστό αύξησεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων και ποσοστό 6%. Μικρότερο ποσό

προσαρμόζεται σταδιακά από 1-1-1993 σε διαστήματα ετών.

Άρθρο 53

Προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως - Συνταξιμια αποδοχές

Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως λόγω γήρατος, ηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των φορέων ασφαλίσεως, όπως τροποποιούνται με τις διατάξεις παρόντος νόμου, ισχύουν και για τους φορείς επικουρικής ασφαλίσεως, στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι/φιστάμενες ευνοϊκότερες διατάξεις των καταστατικών των επικουρικής ασφαλίσεως προσαρμόζονται κατά τα έρω μέχρι 31.12.1997.

Τ' εξαίρεση εξακολουθούν ισχύουσες οι ειδικές διατάξεις του Ι.Κ.Α. - Τ.Ε.Α.Μ. και των λοιπών επικουρικών των για τη συνταξιοδότηση νέων κατηγοριών ασφαλισμένων ή ασφαλισμένων νέων περιοχών.

Η διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν ισχύουν για τις επικουρικής ασφαλίσεως που χορηγούν σύνταξη σε κατάσταση κύριας ασφαλίσεως και για το Τ.Ε.Α.Ε.Υ.Ε.Ε.Ο. - τους φορείς επικουρικής ασφαλίσεως που χορηγούν σύνταξη σε υποκατάσταση κύριας ασφαλίσεως, καθώς και τα λοιπά ειδικά επικουρικά ταμεία του άρθρου 9 του ν. 3/1991, έχουν εφαρμογή ως προς το συντάξιμο χρόνο τα όρια ηλικίας, οι διατάξεις του άρθρου 47 και οι παρ. 5 και 6 του άρθρου 48 του παρόντος νόμου.

Οι διατάξεις του άρθρου 50 του νόμου αυτού έχουν εφαρμογή και για τους φορείς επικουρικής ασφαλίσεως.

Άρθρο 54

Ποσό σύνταξης

1. Το ύψος της επικουρικής σύνταξης, που χορηγείται στους φορείς επικουρικής ασφαλίσεως μισθωτών καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μετά από σύνταξη αναλογιστικής έτη και γνώμη του Δ.Σ. κάθε επικουρικού φορέα και υποδοότη του Σ.Κ.Α., ανάλογα με την οικονομική κατάσταση κάθε φορέα, όπως αυτή διαμορφώνεται μετά τις μισίες του νόμου αυτού σχετικά με τις εισφορές, τις οικονομικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως και τα όρια

με την ίδια απόφαση δύνανται να ανακαθορίζονται και οι καταβαλλόμενες συντάξεις για λόγους ίσης μεταχειρί-

Πάντως σε καμία περίπτωση το ποσό της σύνταξης που χορηγείται από 1.1.1998 και μετά για χρόνο ασφαλίσεως ετών ή 10.500 ημερών από φορείς επικουρικής ασφαλίσεως δεν θα μπορεί να υπερβαίνει το 20% των τακτικών αποδοχών ή των συντάξιμων αποδοχών, αν είναι μεγαλύτερες, εφόσον για τον οικείο φορέα προβλέπεται εργοδοτική ή εισφορά ή κοινωνικός πόρος ή άλλη επιχορήγηση του εργοδότη, εκτός εάν η οικονομική κατάσταση του κάθε φορέα επικουρικής ασφαλίσεως επιτρέπει τη χορήγηση μεγαλύτερου ποσοστού, ύστερα από αναλογιστική μελέτη και απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Σε περίπτωση συνταξιοδότησεως του αυτού προσώπου από δύο ή περισσότερους φορείς επικουρικής ασφαλίσεως, για τους οποίους προβλέπεται και καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος ή άλλη επιχορήγηση του εργοδότη, το ποσοστό επί του συντάξιμου μισθού, που χορηγείται ως σύνταξη από το δεύτερο και επόμενους κατά σειρά υποβολής της αίτησεως φορείς ή επί ταυτόχρονης υποβολής της αίτησεως από τους φορείς επιλογής του

ασφαλισμένου δεν μπορεί να υπερβαίνει από 1.1.1998 το 15% των τακτικών αποδοχών ή των συντάξιμων αποδοχών αν είναι μεγαλύτερες, εκτός εάν η οικονομική κατάσταση του κάθε φορέα επικουρικής ασφαλίσεως επιτρέπει τη χορήγηση μεγαλύτερου ποσοστού, ύστερα από αναλογιστική μελέτη και απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Ανώτατα όρια προών σύνταξης, προβλεπόμενα από τις καταστατικές διατάξεις των φορέων επικουρικής ασφαλίσεως εξακολουθούν να ισχύουν, εφόσον είναι μικρότερα από τα προβλεπόμενα στην παράγραφο αυτή.

Ειδικά για τους φορείς επικουρικής ασφαλίσεως, οι οποίοι χορηγούν σύνταξη σε υποκατάσταση κύριας ασφαλίσεως, οι περιορισμοί της παραγράφου αυτής δεν ισχύουν.

2. Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 51 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και για τους φορείς επικουρικής ασφαλίσεως.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μέχρι 31.12.1993 ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου Συντάξεως Μηχανικών και Εργοληπτιών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και σύνταξη αναλογιστικής μελέτης, αναδιαρθρώνονται οι εισφορές και παροχές του Κλάδου Κύριας Ασφαλίσεως του Ταμείου και Ειδικού Λογαριασμού Προσθέτων Παροχών (Ε.Α.Π.Π.) και θεσπίζονται οι αναγκαίες μεταβατικές διατάξεις για τους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους των φορέων αυτών. Μέχρι της εκδόσεως του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος διατηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις ως προς τις παροχές των φορέων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Ασφάλιση ασθένειας

Άρθρο 55

Εισφορές

1. Η υπό του άρθρου 25 παρ. 1 του α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει, προβλεπόμενη εισφορά εργοδότη και ασφαλισμένου υπέρ του κλάδου παροχών ασθένειας και μητρότητας σε είδος αυξάνεται από 1ης Ιανουαρίου 1993 κατά 0,90 της μονάδας, ήτοι κατά 0,60 της μονάδας σε βάρος των εργοδοτών και κατά 0,30 της μονάδας σε βάρος των ασφαλισμένων, οριζόμενη σε 6,45 ποσοστιαίες μονάδες, εκ των οποίων 4,30 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν τους εργοδότες και 2,15 τους ασφαλισμένους.

Το συνολικό ποσοστό εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη για τον κλάδο ασθένειας του Ι.Κ.Α. ορίζεται από 1.1.1993 σε 7,65 ποσοστιαίες μονάδες, από τις οποίες 5,10 ποσοστιαίες μονάδες βαρύνουν τους εργοδότες και 2,55 τους ασφαλισμένους.

2. Εφόσον το ισχύον ποσοστό εισφοράς στους φορείς ασφαλίσεως ασθένειας μισθωτών είναι μικρότερο του κατά την προηγούμενη παράγραφο καθοριζόμενου για το Ι.Κ.Α. αναπροσαρμόζεται σταδιακά σε τρία έτη, αρχής γενομένης από 1-1-1993.

Μεγαλύτερα ποσοστά εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Το ποσό της μηνιαίας εισφοράς που καταβάλλεται στους φορείς ασφαλίσεως ασθένειας, οι οποίοι ασφαλίζουν αυτοαπασχολούμενους καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ύστερα από αναλογιστική μελέτη και γνώμη των Δ.Σ. των φορέων και του Σ.Κ.Α. και δεν μπορεί να είναι μικρότερο του ποσού που προκύπτει με βάση το κατά το έτος 1991 μέσο μηνιαίο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. αναπροσαρμοσμένου με το εκάστοτε ποσοστό αυξήσεως των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων και του ποσοστού εισφοράς ασφαλισμένου και εργο-